

Magyarok és észtek

„... ennek a nemzetnek 40%-át deportálták az országból...”

(Írásunk a 3. és 4. oldalon)

Amerikai magyarok emlékirata Bush elnökhöz

Szerkesztőségünket meglátogatta Beke Imre, az Amerikai Magyar Szövetség főtájkára. A Szövetség 1906 óta fogja össze az USA területén működő mintegy hatvan magyar szervezet, klub munkáját. Az Amerikai Magyar Szövetség George Bush magyarországi látogatása előtt levéllel fordult az elnökhöz, amelyet Beke Imre eljuttatott hozzánk is. Az alábbiakban a teljes szöveget közöljük.

letően, a lengyel kormány és a Solidaritás szakszervezeti mozgalom közötti megegyezés miatt.

Azonban, mint amerikai magyarok, megkérjük Bush elnököt, hogy vegye figyelembe az alábbi javaslatokat, amikor lerögzíti politikai elképzeléseit budapesti útjának tervezése során.

(1) Az elnök nyíltan bátorítsa, az MSZMP reformpolitikáit (Pozsgay, Németh, Nyers, Szűrös és mások), az alternatív csoportokat, mint a Magyar Demokrata Fórum és a megalakuló politikai pártokat, mint a Szociáldemokrata, Független Kiszgaza, és Kereszténydemokrata pártok. Kérje a teljes demokratikus rend visszaállítását és dicsérje meg a sajtó, rádió és TV szabad állásfoglalásait.

(2) Komoly veszély áll fenn, hogy a demokratizálódási folyamat megszűnhet, ha nincs gazdasági növekedés és Magyarország nem tudná \$17 milliárdos adósságát törleszteni. Ezért a következő többérté politikai akciót javasoljuk:

(a) Mondjon az elnök Magyarországon egy beszédet, amelyben előmozdítja az amerikai tőkebefektetést Magyarországon. Egy ilyen beszéd megteremtene a politikai előfeltételeket a fokozott befektetésekhez. Ilyen befektetések, az Európai Közös Piac államainak befektetéseivel együtt elensúlyozni tudnák a szovjet gazdasági jelenlétet és előmozdítanák egy demokratikus és semleges Magyarország kialakulását.

(b) Javasolja az elnök konkrétan, hogy az adósság és a kamatláb ügyében engedményeket tenne, ha lényeges gazdasági reformokat, eszközölnének. Nem hisszük, hogy a jelenlegi hiányos reformok képesek lesznek a magyar gazdasági élet produktivitását kellőképpen növelni és a nehéziparból elbocsátott munkásokat átképezni.

Az elnöknek ki kellene azt is jelenteni, hogy a lényeges reformok végrehajtása esetében nemcsak 6 adna engedményeket az adósságot és a kamatlábat illetően, hanem az ún. párizsi klub többi tagjait is ilyen lépések megtételére kérné fel. Itt kell megemlítenünk pénzügyminiszterünk Nicholas Bradynek 1989. március 11-i Bretton

Woodban tartott beszédét, amelyekben adósság és kamatláb engedményeket ajánlott olyan adós államoknak, amelyek reformokat hajtanak végre és biztosítják a gazdasági növekedést.

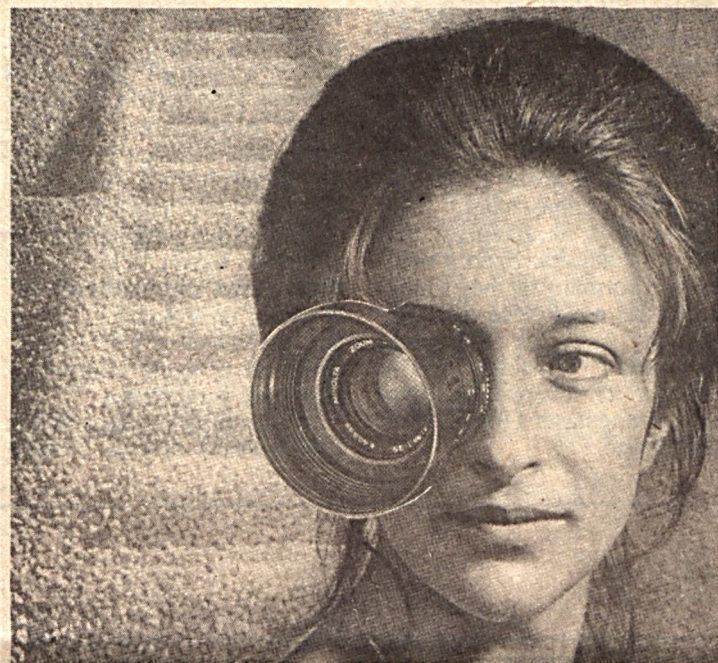
(c) Az elnöknek elő kell mozdítania kereskedelmi kölcsönöket olyan tervek számára, amelyek magasabb produktivitást és új munkahelyeket biztosítanak a magyar gazdasági életben.

(d) Kellene egy módosítás az 1990-es külföldi segélytörvényben amely egy keretet adna arra, hogy Amerika a magyar magánvállalatoknak tőkét nyújtson, amennyiben ezek megfelelnek a profit, produktivitás és munkasáthézés követelményeinek.

(e) Ugyancsak szükséges, hogy a kormány megkérje a Kongresszust nemcsak az OPIC, de a GSP vámkedvezmény megadására. A GSP már a lengyel magyarországi segélycsomag részét képezi és még Romániának is meg volt ez a kedvezménye 1987. január 1-ig. Nincs ok arra, hogy a kormány ne adja meg a GSP-t Magyarországnak is, ami elsőként a magyar áruk kizozatát Amerikába.

Itt szeretnénk megemlékezni arról a nagyszerű munkáról, amelyet magyarországi nagykövetségünk, Mark Palmer, végez, aki mind a helyzetet alaposan ismeri, mind el van kötelezve Magyarország demokratizálódását illetően.

Egy kaveatot is kell mondanunk. A jelenlegi helyzet, amely lehetővé teszi a kialakulóban lévő magyar demokrácia kivirágzását nem egy megmáshatatlanná helyzetet követelménye. Sem egy Jaruselski-féle államcsíny, sem egy forradalom nincs kizárva. Mindkettő tönkretenné a jelenlegi demokratikus fejlődést és véget vetne az amerikai tőke beáramlásának a politikai bizonytalanság miatt. Feladatunk, hogy a jelenlegi folyamatot megmáshatatlanná tegyük azáltal, hogy európai szövetségeseinkkel együtt gazdasági és politikai segítséget nyújtunk. Bush elnök gazdasági segélycsomagjának erősíteni kell mind a politikai demokráciát mind a gazdasági reformokat követelő elemeket, hogy végül is az amerikai-magyar kapcsolatok elérjék a barátság azon fokát, amely 1939 előtt uralkodott a két ország között.

Az elnökre várva

(montázs)

Goerge Bush életrajza

Az Amerikai Egyesült Államok 41. elnöke, George Herbert Walker Bush, 1989. január 20-án tette le a hivatali esküt. Bush 1924. június 12-én született a Massachusetts állam-beli Miltonban. 1942 júniusában végzett a Phillips (Repülő) Akadémián (Andover, Massachusetts) és 18. születésnapján bevonult az Egyesült Államok haditengerészetének tartalék erőihez, másodosztályú tengerésznek. G. Bush, aki még tizenhét évesen sikerrel tette le a pilótavizsgát és megkapta tiszti kinevezését, akkor az Egyesült Államok haditengerészetének legfiatalabb pilótája volt.

1942 augusztusától 1945 szeptemberéig aktív állományban szolgált. A San Jacinto repülőgép-nyahajóról induló torpedóbombázó bevetéseken vett részt a csendes-óceáni hadszíntéren. A repülési érdemkereszt és három más repülő ki-tüntetési birtokosa.

A háború végeztével a Yale Egyetemen folytatta tanulmányait, ahol kiváló eredménnyel 1948-ban közgazdaságtani diplomát szerzett (a Phi Beta Kappa Klub tagjaként). Az egyetemi baseball-csapat kapitánya volt.

Az egyetem elvégzése után G. Bush Texasba költözött és 1948-50 között a Dresser Industries vállalatnál dolgozott gyakornokként, majd nyugat-texasi és kaliforniai beszerző ügynökként. 1951-ben társalapítója a Bush-Overby kőolajipari kisvállalatnak. 1953-ban társalapítóként létrehozta a Za-

pata Petroleum Corporation, egy évvel később pedig már egy harmadik cég, a Zapata Off-Shore Company alapítója és elnöke. A szárnyait bontogató cég úttörő szerepet vállalt a kontinentális talapzatok működő kőolajfúró-berendezések kísérleti gyártásában.

1966-ban Texas 7. körzetében beválasztották az Egyesült Államok képviselőházába. G. Busht, azon kevés képviselők egyikét, akit újoncként beválasztottak a költségvetési eljárás kérdésekkel foglalkozó bizottságba, két év múlva ellenjelt nélkül újra megválasztották képviselőnek. 1971-től 1973-ig az Egyesült Államok ENSZ-nagykövetségént, majd 1973 januárjától 1974 szeptemberéig a Republikánus Párt Országos Bizottságának elnökeként szolgált. 1974 októberében Pekingbe utazott, ahol több mint egy évet szolgált az Egyesült Államok összekötő Hivatalának vezetőjeként.

1976-tól a Központi Hírszerző Hivatal (CIA) igazgatója. Erdemei között tartják számon, hogy hozzájárult a CIA belső helyzetének rendezéséhez és a hírszerző tevékenység erősítéséhez, valamint részt vett az amerikai állampolgárok polgári jogainak védelméért szavatoló elnöki rendelet megszövegezésében. 1980 júliusában a republikánus elnökjelölt konvención, Ronald Reagan alalenökjelöltjévé választotta George Busht, akit november 4-én

folytatás a 8. oldalon

Új rajban szorgoskodnak

MELLIFERA néven Korlátolt Felelősségű Társaságot hoztak létre a magyar méhészek. A több mint 1000 méhészt tömörítő gazdasági vállalkozás célja, hogy a jövőben a kft. önmaga végezze a méz és egyéb méhészeti termékek (virágpor, propolisz, méhviasz, méhpempő), valamint a méhrajok külföldi értékesítését. Az elhatározás és a gazdasági vállalkozás hátterében az áll, hogy a felvásárlás korábbi gyakorlatának kiszolgáltatott méhészek a maguk urai szeretné-

nek lenni. Céljuk a magyar mézexport hitelének visszaszerzése, a minőség helyreállítása, a termékskála és a piac bővítése. Erre az ad alapot, hogy a termelők összefogásával kialakított országos vállalkozásnak közvetlen rálátása van a termelői kapacitásokra, a termékekre, a termelés várható időpontjára, így a korábbi eseti értékesítés helyett folyamatos, stabil és kiszámítható kereskedelmi kapcsolatot kínálnak külföldi partnereiknek.

Az országos vállalkozásnak kizárólag csak termelő méhészek a tagjai, akik az 50 millió forintos alaptőkéhez kisebb részben készpénzzel, nagyobb részt pedig termékkel, azaz mézzel járultak hozzá. A méz értékesítésén kívül a jövőben a mézet és a propoliszt magasabb értéket képviselő termékek, készítményekké dolgozzák fel. Ezt a tevékenységet külföldi partnerek bevonásával vegyesvállalati formában tervezik.

Az ÁBMH és az átképzés

Araszolás az oroszról

Bár konkrét megállapodás még nem jött létre az Állami Bér- és Munkügyi Hivatal, valamint a Művelődési Minisztérium között az orosz nyelvtanár-átképzésének támogatásáról, a munkaügyi kormányzat ennek ellenére már most is garantálja, hogy hozzájárul a szakváltáshoz szükséges nyelvtanfolyamok költségeihez.

Ezzel kapcsolatban az ÁBMH-ban elmondták: a nyári tanítási szünetet az orosz nyelvtanár-átképzés során arra kívánják felhasználni, hogy megkezdjék az átképzést más nyelv oktatására. Ezért a munkaügyi kormányzat még a megállapodás megkötése előtt úgy döntött, hogy az előzetesen egyeztetett feltételek szerint vállalja az átképző tanfolyamok támogatását a foglalkoztatási alaphoz.

Az eddigi egyeztetések szerint az átképző tanfolyamok költségeinek maximum 65 százalékát téríti meg a munkaügyi kormányzat a foglalkoztatási alaphoz, a fennmaradó összeg az átképzésben részt vevő tanárokat terheli. Ugyanakkor mód van arra is, hogy ezt a fennmaradó 35 százalékot a tanácsok, az iskolák részben vagy egészében átvállalják, mint ahogy arra már több helyütt ígéretet is tettek. Amennyiben az átképzés a tanítási időben is folytatódik, a tanfolyamokon részt vevők legfeljebb napi két órának megfelelő keresetkiegészítésre tarthatnak igényt. A középfokú nyelvvizsga megszerzését követően a tanároknak a főiskolán, egyetemeken kell elsajátítaniuk az új nyelv tanításához szükséges ismereteket. A Művelődési Minisztérium tájékoztatása szerint eddig

mintegy 3700 orosz nyelvtanár jelezte, hogy vállalkozna az átképzésre. A világnyelvek közül a leg többben angol, majd német és francia nyelvek oktatására kívánnak szakosodni. Érdeklődés tapasztalható egyebek között a latin nyelv, illetve az esperantó tanítása iránt is, s a nemzetiséglaktá területeken az orosz nyelv helyett többen az ott élők nyelvének tanítására kívánnak felkészülni.

Az ÁBMH munkatársainak tudomása van arról, hogy Szabolcs-Szatmár megyében a pedagógusok egy csoportja elsőként már letette a középfokú vizsgát az újonnan választott nyelvből. Ők még saját költségükre végezték el a tanfolyamot, de az ősszel kezdődő főiskolai tanulmányaikhoz már igénybe vehetik a támogatást.

(MTI)

Az ufai robbanás után

Rázós gázhelyzet

A 600 ember halálát követő június 4-i ufai gázrobbanás következtében 80 százalékkal csökkent a Szovjetunió nyugat-szibériai területeiről érkező cseppfolyósított gáz mennyisége. Közel 140 millió ember használja ezt a fajta energiaforrást, az ország lakosságának a fele. Igen nagy erőfeszítésbe kerül, hogy a kieső termelést legalább a háztartások ne érezzék meg — mondta Viktor Csernomiridin gázipari miniszter. A robbanás miatt megsérült a nyugat-szibériai-urali-volgai gázvezeték, amely a Nyugat-Szibériában naponta előállított 17 ezer tonna cseppfolyósított gázból 13,5 ezer tonnát szállított az ország európai részébe. A gázkiesést elsősorban a nagy ipari üzemek fogyasztásának csökkentésével pótolják: a gyáraknak szóló szállítások 25 százalékkal lesznek alacsonyabbak, a lakosság pedig 6 százalékkal kevesebb gázhoz jut. A harmadik negyedévben 60 százalékkal csökkentjük külföldi szállításainkat — mondta a miniszter. — Természetesen ez büntetést von maga után, de a lakosságnak biztosítani szeretnénk a gázellátását. A katasztrófa elhárításának költsége 100 millió rubel körül lesz. Nyolcmillió valutarubel kiesést jelent az export kimaradása és mintegy egymillió rubel a szállítások elmaradásáért kirott büntetés. A vezeték kijávitásához szükséges, a tőkés országokban beszerzendő alkatrészek további 20 millió rubelbe kerülnek.

Gabonagond

A tapsonyi Rákóczi termelőszövetkezet elnöki irodájában beszélgetve kérdeztem, mi motiválta a vezetőséget, hogy nem csatlakoztak a Péter-Pál napi tüntető felvonuláshoz.

Alapvetően elhibázott az a megfogalmazás, hogy a Gabona tröszt, avagy a megyei gabonaforgalmi vállalatok lennének hivatottak a helyzet megoldására. Egy érvelés a piac nélküli társadalomban csak az infláció fokozója. Tehát ha emelkedik a gabona ára, azonnal kihat az állattenyésztés jövedelmezőségére, lefokozódik az állattartás, a magántermelés alapvetően megáll, áruhiány lép fel. Aki ma ezt akarja politikai válság fogja szüntetni az egyébként is szinte agyonvágott ágazatot?

Elszabadultak az indulatok, megsaporodott azok száma, akik kibicként idáig csak kívülről adták a tanácsot, most más a kamera állása, őket mutatja először, pedig ugyanonnan mondják ma is a magukét.

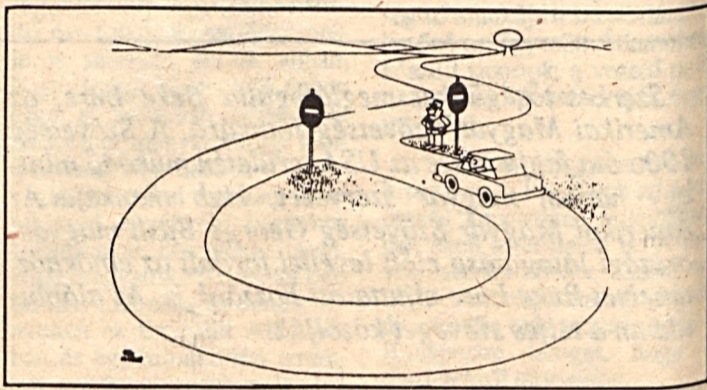
Sokan élnek abban a tévhitben, hogy jó a külföldi nagybácsi és bőségszarujából számatlanul ontja majd a dollármilliókat. Persze

majd néha azért egy-egy kézre rácsap, de majd csak jut ide is oda is. Hát ez hiú ábránd. Oda kell hatnunk, hogy az állam tegye rendbe az egész ágazat jövedelmezőségi szintjét, villámgyorsan alakítsa ki a valódi piacot, és ezen a piacon mértetessék meg a magyar mezőgazdaság. És aki ott állva marad, az természetesen, hogy gyarapíthassa befizetéseivel az állami bevételt. Aki meg elbukott, nos annak adassék meg a műfajváltás lehetősége, éljen, boldoguljon ahogy tud. A Péter-Pál napi demonstráció nem oldott meg semmit, de emelkedett ugye a baromfiús ára, jelzések vannak esetleges más húsipari ár-emelkedési szándékokról. A parasztembernél nincs jobb közgazdász. Ha valami nem kifizető, nem fog termelni. Nem a kétmilliónyi mezőgazdasági termelőt kell dotálni, hanem a 11 millió magyar állampolgárt. És akkor megszüntethet a vita ki az eltartott, és ki az eltartó.

Addig is, most aratunk, utána vetni is fogunk, év végén pedig számadást csinálunk. Majd meglátjuk. A tapsonyi Rákóczi termelőszövetkezet 5 400 hektáron gazdálkodik, ebből szántó 3 500 hektár. Aranykorona értéke földjeinek papíron 24, valóságban 17-18. Talajaik humusztartalma alig 1 százalék, pH értéke 3-5 közötti.

Az elnök jelmondata: Mindenfelé takarékoskodunk, de soha nem spórolunk.

(alf)

Leuvenben a Soros-alapítvánnyal

Hasznos flamand kalandok

Mi a közös a legyek emésztőpeptideje és a holland életképek, a látás számológépes modellezése és a posztgraduális közgazdászok között? A kérdésre valószínűleg csak Belgiumban, a leuveni katolikus egyetemen adnak pontos választ: mindezeket a témákat magyar ösztöndíjasok kutatták az elmúlt akadémiái esztendőben a patinás oktatási és tudományos intézmény falai között. Próbát volt, és kiválóan sikerült — erről tanúskodott az a fogadás, amelyet a Naamsestraat 22 szám alatti boltíves-szép flamand épületben, a rektorátus dísztermében adott maga a rektor. Pezsgőspoharát magasba emelve igen elégedetten nyilatkozott Dillemans professzor arról a húsz fiatal magyar kutatóról, aki az elmúlt évben felavatta az együttműködést.

Tizenhárom közülük a Soros-alapítvány pénzén érkeztek a Brüsszeltől 25 kilométerre levő flamand egyetemi városba, a többiek más támogatással. Nemcsak itt voltak, dolgoztak: brilliáns teljesítményt is nyújtottak — ismételte a rektor. Igaz, a válogatás szigorú volt a fiatal, pályakezdő tudósok számára, akik megpályázták az ösztöndíjat. Először, mondja Rohonczy Edit, aki Budapestről Soros úr képviselőjében érkezett az ünnepségre, az alapítvány által felkért szakemberek rostáján kellett átjutni, aztán a szigorú nyelvvizsgán. A flamand egyetemen az angol a

külföldiek munkanyelve. S aki ide eljutott, annak még az egyetem igényeinek is meg kellett felelnie. Tavaly az alapítvány által ide felajánlott helyeket csaknem mind sikerült betölteni, idén a 30, két próbán már megfelelt jelentkezőből 9-et hívott meg a leuveni egyetem Budapestre utazott képviselője, az ösztöndíjas-program megkezdése előtt az ősszel kezdődő új akadémiái évre. Az együttműködés, igéri mindenki, szélesedhet a jövőben. New Yorkba, New Jerseybe, Oxfordba és Leuvenbe összesen mintegy száz fiatal magyar kutatót küld ki hosszú távú tudományos továbbképzési programja keretében a Soros-alapítvány, Leuven tehát az egyik legfontosabb bázis. (Ezen kívül bármely egyetemre is lehet pályázni Soros-ösztöndíjat egy-egy „teste szabott, az adott profilnak megfelelő programmal.) A Leuven és Soros közötti együttműködés olyan fontos az előbbi számára, mint a prágai Károly Egyetemmel vagy a lublini katolikus egyetemmel való kooperáció: erre, valamint szovjet és NDK-beli felsőoktatási együttműködési kapcsolatokra alapozva ősszel létre kívánja hozni a maga kelet-európai tanulmányi központját.

Mire szolgált ez a tíz hónap? Mechler Ferenc 28 éves biofizikus, aki egy londoni Soros-ösztöndíj után itt egyetemi finanszírozással tölt további egy évet, a látással kapcsolatos ál-

latkísérletek anyagának matematikai modellezésén dolgozik. Ehhez itt magas szintű biológiai és számítógépes bázis áll rendelkezésre, egymással szoros kapcsolatban: odahaza ilyen lehetőség nincs. A kutatás ugyan otthon nem folytatható, de tapasztalatai más területen hasznosíthatóak. Főnagyi Adrienne fiatal biológusnő egy légyfajta „kis” — kevés aminosavból álló — peptidjeivel kapcsolatos hormonkísérleteket végez, az emésztés mechanizmusát kutatta itt, ahol nagynevű biológusok dolgoztak fel hasonló témákat. Alaputatásról van szó — de a cél közvetve a rovarok kártevése elleni védekezés felderítése. Mellesleg ő jelentette be ezen a fogadáson, hogy itteni és budapesti működésével megalakult a leuveni magyar diákok egyesülete — mintegy felidézve a régi századokat, amikor annyi magyar studiózott a nyugati egyetemeken, s gondosan őrizte egész életében a köteleket hazatérése után is.

Varga István 32 éves építész-mérnök éppen diplomamunkájának védéséről érkezett a fogadásra: a műemlékvédelem szakembere Tienen városban egy középkori kolostor-együttműködés restaurálására és kereskedelmi hasznosítására dolgozott ki tervet, a helyi tanács kérésére. Konferenciaközpont, bálterem az öreg falak között, megőrizve és egymáshoz igazítva a különböző időkben fel-

húzott épületek stílusát. Az állam ugyan 60 százalékos támogatást nyújt a restauráláshoz, de olyan tervet kellett készíteni, amely jövedelmezővé teszi a létrejövő új együttest egyéni vállalkozók számára — ez egyre erősebb törekvés a nyugat-európai műemlékvédelemben. Mi abból Magyarország hasznára, ha egy kiváló szakember belga kolostorok hasznosítására fordítja egy esztendejét? Varga István válasza: személyesen, a gyakorlatban érzékelnem, hasznosítani, átvenni az új tendenciákat, megismerni a követelményeket. Németh István az egyedüli a leuveni magyarok közül, aki beszél flamandul, azaz hollandul: mint a németalföldi festészet szakértője itt bőséges anyagot talál a Szépművészeti Múzeum mintegy száz XVIII. századi holland életképeknek feldolgozásához, értelmezéséhez. A Soros-ösztöndíj mintegy kiegészítő hároméves akadémiái ösztöndíját, az ugyan megköveteli, de nem finanszírozza a külföldi tartózkodást. Németh István a korabeli embléma-könyveket bújta itt: hazánkban nem található belőlük, itt az embléma jelmondatát, a rajtot és a részletes szöveget tartalmazó könyvek képanyaga sokban azonos az életképekkel — így azok értelmezéséhez hasznos anyagot nyújtanak.

Így sorolhatnánk tovább: akad itt közgazdász, mérnök, orvos, számítógép-szakértő.

Legtöbbjük elégedett a tíz hónap adta lehetőséggel, bár ez nem mindig elegendő a kitűzött program befejezésére, vagy a kutatás során nyílt új utak becserkészésére. Az egyetem módszeres, orvosi, számítástechnikai fakultásai — itt is a külső forrásoktól, az ipar megrendeléseitől, támogatásától függ sok minden — négy ösztöndíjasunknak ajánlották fel további, most már a Soros-alapítványtól független finanszírozást a következő akadémiái évre...

Hogy élnek Leuvenben? A Soros-ösztöndíj havi 20 ezer belga frank, azaz mintegy 500 dollár. Ez papíron soknak tűnik, a valóságban szerény összeg. A diákszállásokon 5000 körül jár a havi bér, a többi körülből fedi a költségeket, belefelel némi utazás, szakkönyvvásárlás. Mivel az ösztöndíjasok jó része családostól, esetleg kilátogató a feleség, a férj, egyszerű-kétszer is hazautaznak, ha lehet, néhány napra. A tíz hónap hamar elrepül — mégis sokáig megmarad. A kutatás konkrét eredményei, az itt elsajátított módszerek, a kiépült nemzetközi kapcsolatok — mind megannyi nyereség. S együtt, amint Dillemans rektor véleménye mutatja, ez a befektetés jól kamatozik mindenkinek, becslésére válik a Soros-alapítványnak, s egész tudományunkat gazdagítja.

Kezdetnek nem kevés. Baracs Dénes (Leuven), MTI-Panorama

A vajdasági ukrán kultúráért

Jugoszlávia lakói közül az 1981-es népszámláláskor 13 ezren vallották magukat ukránnak, s közülük több mint ötezen a Vajdaságban élnek. Az autonóm tartomány kulturális életében azonban az ukrán nyelvet egyáltalán nem használják. Az általános iskolák közül egyetlen egyben sem tanítják az ukrán nyelvet, még fakultatívan sem. Ezen a nyelven rádió- és tv-adás sincs. Csúpn a Ruszke Szlovo című újságban jelenik meg havonta négy oldalon ukrán szöveg. A tartományban a kulai Ivan Szenyuk kultúrotthon az egyetlen ukrán művelődési intézmény.

A kulai Ivan Szenyuk Egyesület közgyűlése most kifogásolta, hogy az 1974-es alkotmány nem tett említést az ukrán nemzetiségről és tagjai aggodalmukat fejezték ki, hogy a legújabb alkotmánymódosítás során végérvényesen eltörlik őket, mint nemzetiséget. Őt pontban foglalták össze követeléseiket. Szorgalmazták, hogy a hatóságok Kulán, Titorverbaszon, Szremszka Mitrovicán, Indiján és Újvidéken biztosították az ukrán tannyelvű általános iskolai oktatást, tegyék lehetővé a kulturális szerződést, a tájékoztatást, valamint a köztársaságközi és az anyaországgal való kapcsolataik fenntartását.

Ezzel egy évtizedek óta „elfelejtett” jugoszláviai nemzetiség hallatott ismét magáról.

Lehet-e egyszerre házon kívül és belül egeret fogni?

Mint arról lapunkban is beszámoltunk, az MDF pécs-baryai szervezetének vezetése július 5-én bejelentette, hogy Aczél György visszahívását célzó akciójukat az országgyűlési képviselő meggyógyulásáig felfüggesztik, egyúttal jobbulást kívántak a politikusnak.

Ez a határozottan szimpatikus, humánus, európai gesztus mintegy tűzszüneti helyzetet teremtett. Úgy látszik, ennek a lépésnek — mint a kulturált politizálás kifejeződésének — a jelentőségét nem mindenki ismerte fel.

Megütőzéssel olvastam a Dunántúli Napló július 8-i számában, hogy Aczél György válaszlétezésében működő MSZMP-alapszervezetek titkárai közös tanácskozásukon hozott állásfoglalásukban „érdemtelenné és megalapozatlanná” minősítették a lemondás követelését. (Külön is felkeltette a kíváncsiságot: hogyan lehet egy lemondási követelés érdemtelen?)

Úgy határozta, hogy „politikai eszközökkel” (jó lenne tudni, hogy ez pontosan mit jelent) meggyőzi a választókat, ne támogassák az MDF kezdeményezését.

Az MSZMP-titkárok világosan felismerték a lehetőséget: a tűzszünet alatt sokkal könnyebb az ellentámadást végrehajtani.

Böröcz István

A feleségüket már nagyon unó férjeknek szokták kajánkodó férfitársai javasolni, hogy házasságuk közepén — csukott szemmel — erősen gondoljanak egy izgatón szép nőre — mondjuk egy a filmvásznáról ismert szexbombára — és mindjárt megvan az élvezet. Nos, valami ilyesmit javasol nekünk a „kibontakozás gazdaságpolitikája”. Ha nagyon sokszor halljuk, néhány kivételes példán látjuk és következetes önámítással hajtogatjuk, hogy jön a működőképes nyugati tőke — eltökélve, hogy kihúzzon bennünket a „nehézségeinkből” — egy idő után elhiszük, elég ha csak kívánjuk és kellően nyitottak vagyunk. Aztán — mint ahogy az lenni szokott — jön a kiábrándító ébredés. A szép szerető fitorog, nyafog, elégedetlen és faképnél hagy bennünket az első „látogatás” után. Talán a tapéta giccses, az ablak kicsi, a bútorok ormótlanok, kis legényszobánk gondozatlan, netán a komfortja túl szegényes? Nosza, ezen lehet segíteni, átfestjük, áttapétázzuk, kicseréljük, kiszellőztetjük, átrendezzük, komfortosítjuk, kidíszítjük és illatfelhőbe burkoljuk, hátha így jobban tetszik majd neki. És jön az újabb csalódás, megint csak fitorog, nyafog és továbbáll.

Miért? Hát itt a kérdés kulcsa! Megérzi, kivételes ösztöne megsúgja neki, hogy csak kívánjuk bájjait, éhesek vagyunk az élvezetre, hogy a gáláns lovag valójában nem szereti, nem bízik benne, hogy hideg szami-

tás és nem valódi érzelmek mozgatják.

Marad tehát az ábrándozás, a megunt asszonyhoz simulva, aki csukott szeme mögött ugyancsak valamely „szépfürről” álmodik. Nagy tévedésben élünk a nyugati „működőképes tőkét”, annak lényegét illetően. Igen kevés az, ha akár kormány szinten körbeudvarlunk néhány „multimilliomost”. Az a fajta kapitalizmus kép, hogy van néhány istenadta kapitalista, aki az igájába hajtott nép feje felett teljhatalmában azt tesz amit akar, mintha kicsit elavult volna.

Egy egészségesen kifejlődött nyugati gazdaságban nem létezik olyan vállalkozás, amelyben ne képviseltetnék magukat tömegesen a kistőkészek, a kisrészesvényesek, akik az első bizalmiválság során pánikszzerűen kivonulnak az adott tőketársulásból.

A multinacionális cégeknel ráadásul ezek a kistőkés csoportok szétszórva a nyugati világ szinte valamennyi országában, bizalmunk fejében messze többet várnak, mint egy végérvényesen eladósodott szocialista állam „jogi garanciáit”. Mégis, mit várnak? Nagyon egyszerű és méltánylandó dolgok:

1. Kölcsönös garanciákat, hogy az adott gazdasági kapcsolatban együttműködő nemzetgazdaságok — jogi, politikai és társadalmi szempontból — maximálisan tiszteltetben tartják a magántulajdont, illetve a magántőkét.

2. Ezen garanciák mögött működjenek — sőt, együttműködjenek — olyan kistőkés csoportok politikai érdekképviseletei, melyek képesek összehangolni a különböző társadalmi érdekcsoportok (tulajdonosok — foglalkoztatottak) érdekeit, képesek biztosítani a társadalmi közmegegyezést.

3. Tőkebiztonságuk érdekében elengedhetetlennek tartják a partner nemzeti szuverenitását, katonapolitikai semlegességét (ma már a szövetségi elkötelezettséget nem szabják feltételül). Azok a katonai szövetségek viszont, melyek hajlamosak beavatkozni (ezt alapszabályukban rögzítik is) tagjaik belügyeibe, hitelképtelenné teszik minden tagjukat a nyugati társadalmak előtt).

Pontosítva tehát, a tőkemozgás feltétele a partnernemzetek kölcsönös és teljeskörű bizalmi helyzetének megteremtése, ami elképzelhetetlen a magántulajdon jogainak helyreállítása, többpártrendszer és szuverén katonai semlegesség nélkül. Mitagadás, ezek igen szigorú feltételek a számunkra.

Az első két feltétel — melyek egymásnak is feltételei — látszólag könnyen érvényesíthetők, de csak látszólag. A hatalmon lévő politikai-gazdasági elit a közösségi tulajdon és az állami tulajdon működtetésének kapitalizálásában látja a megoldást, a magántulajdon jogait tudatosan leszűkítik a kisvállalkozások, illetve az azokból szerveződő középvállalkozások körére. A közösségi és állami tulajdon körül változat-

lanul folyik a tudatos ködösítés, a sötét manipuláció. A többpártrendszer kialakítása körüli harcok ma az „enyém a vár, tied a lekvár” címen közismert gyermekjátéka hasonlóan. Az érvényes „vegyestulajdonú gazdaság”, illetve többpártrendszer-felfogás nyilvánvalóan kétdimenziós — díszletértékű — nem lényegült (és ha a hatalmon lévőkön múlik, nem is fog átlényegülni) a gazdaság és a társadalom egészét jogaiba helyező szervezőelvű. Általánossá magyarázott téveszme, mely szerint a reprivatizálás csak egy szükséges rossz (kivéülről ránk kényszerített követelések kompromisszuma), amiben a társadalom egésze, a foglalkoztatottak tömegei éppen nem érdekeltek. A történelmi léptékűnek kikiáltott gazdasági és politikai reformok pontosan felemáságuk, mögöttes tartalmaik miatt szemléltetik látványosan az ókori mondást, miszerint: „nem lehet egyszerre a házon belül és kívül egeret fogni”.

A „demokratikus szocializmus” fogalmát, ha már átvettük az MSZMP reformszárnyának teoretikusai a nyugati szociáldemokrácia szótárából, legalább figyelmesen elolvasták volna az egész szócikket. Willy Brandt például a tisztán magántulajdonra épülő piacgazdaság alapján kíván működtetni egy olyan szociális és demokratikus államot, amely kizárólagosan az elosztási rendszer tudatos és pusztán politikai eszközökkel történt befolyásolásával garantálja ál-

lampolgárainak az igazságszolgáltatást, a jog- és esélyegyenlőséget az emberi méltóság és gazdasági hatékonyság összekapcsolódásához.

A nevével fémjelhezhető gondolatmenethez milliók ragaszkodnak, akik nem szavaznak bizalmat egy olyan „demokratikus szocializmusnak”, amely egy sajátos értelmezett „hitbizomány értékű” oszthatatlan közösségi tulajdont tekint gazdasága alapjának, tulajdonosi joggyakorlóinak átmentve egy — mind a mai napig — kíméletlen kizsákmányolóknak bizonnyult gazdasági és politikai elitregeget. A feladatlan társadalmi feszültségek nyilvánvalóan veszélyeztetik a működőképes tőke érdekeit, ráadásul az egyéni érdekek hajtóereje nélkül ez a tőke működésképtelen — pusztá fogyasztói áruértékben felélhető — pénz marad.

Az ígéretesen fejlődő politikai intézményrendszeri reformokkal, modellváltással egyidőben, halaszthatatlan a következetes gazdasági modellváltás is. Tisztába kell kerülnünk a tulajdonviszonyok jövőjét, mozgósítható termelészövegnyonunk valóságos értékét (nyugati mércék szerint), és gazdasági vezető elitünk szellemi, erkölcsi értékeit, valóságos szándékait illetően. Hogy hogyan? Erről legközelebb. De akit ez komolyan érdekelt, részletes válaszokat kaphat a Szoc. Dem. Klubban, ma este 18 órakor, az SZMT Könyvtár klubtermében. (Szekszárd, Beioianis u. 7.)

Kis Pál István

1989. július 11.

D Á T U M

3

Dr. Kolozsi Béla: Észtországi ügyeink

Üzenet az Észtországi Magyarok Kulturális Egyesületének

A kárpátalji származású, magyar nemzetiségű, orosz filológiai szakos, észtországi lakos Strömpl Judit CCCP felirátú útlevelével nyári szabadságát tölti Budapesten. Am ez a Munkácsról jó évtizede, diákként az észt egyetemi városba, Tartuba került és ott meggyökeresedett fiatalasszony nem engedheti meg magának azt az egyébként valószínűleg emberi jog számba is menő luxust, hogy a vakációban csak vakációzzék, hiszen a kelet-európai röghözköttetés ólmos mozgásvizonyai között az utazóknak az útra kelhetés kijárválót, szívükön fekvő ügyeit is gyakran intézniük kell. Az ilyen intéznievaló közül az egyik tetteit le vele egy beszélgetésre, a vendég ugyanis a Tartui Egyetem Devianciakutató Munkacsoportjának egyik munkatársa, magam pedig itt, Budapesten foglalkozom ugyancsak ilyesféle kérdésekkel. Persze nem csodálkozhatunk azon, hogy lelkiismeretre bízott, magánúttal terhére intézendő ügy ma Észtországban egy afféle tudományos kapcsolatléptetés, hiszen a szuverenitásától megfosztott, most ocsúdó ország tudományos kutatói ugyancsak házilagos módon próbálnak „háziörizetükből”, önálló nemzeti kapcsolattartásuk tilalmából kitörni.

A helyzet előzménye és háttere talán ismert. Egy önálló szellemi kultúrával rendelkező nemzetet — minden téren, így a tudomány terein is — Isten-háta-mögötti provinciának, az európai partnerek előtt rejtvegetnievalónak tekintett vidéki rokonnak definiáltak sokáig arra illetékes „össz-szövetségi” főhivatalnokok, s ehhez — rokonnéptől különösen visszataszító módon — nem egyszer magyar „illetékesek” is készséggel statisztáltak, például amikor leereszkedő kegyességgel a „testvérmegyegye szisztéma” keretében egy magyarországi megye testvérmegyéjévé fogadták, és ezáltal akarva-akaratlanul méltóságában megalázták a szovjet törvények értelmében is nemzetállamnak számító, önrendelkezésel bíró, nyelvrokonkép hazáját, Észtországot. Félő, hogy ez az arcpírító „megyeközi” protokollkapcsolat még ma is érvényben van!

Az önálló tudományos kapcsolatépítés hídfőállásait ilyen előzmények után nem teljesen szabadon, hanem a — nyári szabadságot is kihasználva — a lehetőségek kijelölte irányban kell megkezdni. Magyarország ugyanakkor a tudományos partnerek szabad megválasztásának esélye esetén is vonzó lehetne az észt devianciakutatók számára, hiszen a nyelvi és etnikai rokonság, a már széleskörű együttműködést elérő finn és magyar öngyilkosságkutatásnak észt kiegészítése, és ezáltal az európai finnugor államnemzetek teljes körére való kiterjesztése ígéretes lehet az öngyilkosság és más deviációformák etnoszociológiai rejtelmeinek felgöngyölítésére, és a rokonnépek közösségi lelkülete, mentalitása mélyrétegeinek feltárása szempontjából. És kell-e mondanunk,

hogy mennyire érdekeltek vagyunk mi, magyarok, a világban például nélkül álló nagyságú magyar önpusztítási járvány bármilyen lehetséges összefüggésrendszerének felderítésében, a majdani, mainál hatékonyabb fellépés céljából az okok megismerésében!

Az észt kutatók előtt kevésbé ismert hazájuk öngyilkossági helyzete, mint hazai kutatóink előtt a magyarországi, hiszen a témakört körülvevő, a kutatást is megbénító titkok és tabuk ott kevésbé vesztek erejükből, mint nálunk. Az észt vendég által összeállított öngyilkossági adatcsomag legnagyobb részét a császári orosz impérium (nálunk csak a kissé szolgalelkű russzicizmus-sal mindig csupán az oroszos szót használva cári Oroszországnak nevezett) észtországi regnálása idejéből származó adatokat tartalmaz (egyébként az akkor icsnovnyikhad nem tekintette ezeket államtitoknak). Talán a független Észtország világháborúk közti időszakának kutatási adatai is kibányászhatóak lesznek a hétpécsetes titku dokumentum-szférek mélyéről. S főbb vonalaikban már kortársi adatok is vannak. Több azonban még a felderítendő.

És persze a „helyi” összefüggéseken túl is lenne bőven felkutatnievaló, mondhatnánk az egyetemes deviáció-szociológia, az önpusztítást elemző szociológiai tudomány számára. A modern szociológia atyjának tekinthető Émile Durkheim a múlt század végén éppen az öngyilkosság elemzése kapcsán teremtette meg az akkori idők tárgyilagos társadalomtudományának eszköztárát, és éppen az etnikai, a vallási tényezők és a normák pusztulásának szerepét állította vizsgálódásainak középpontjába. Micsodá megrendítő és néha szörnyűséges, laboratóriuma mindezeknek Észtország! A negyvenes években, két hullámban ennek a nemzetnek 40%-át deportálták az országból — s ami a Tamás bátyja kunyhójának ifjú olvasóiként annyi könnyet csalt a szemünkbe: jórészt családokat, gyerekeket is egymástól szétválasztó módon. Nem utolsósorban ennek a tömeges elhurcolásnak következményeként is ma az ország népességének csak 60%-a észt nemzetiségű. Igen jelentős ugyanakkor azoknak a száma, akiket különféle — egyébiránt a Kárpát-Medencében sem ismeretlen — titkos, numerus-clausus-szerű rendeleteket érvényesítve Fehéroroszországból, Oroszországból és Ukrajnából telepítettek be, előnyös állást és lakást, ugyanakkor gyökértelenséget és esetleges munkahelyi engedtelenségük esetén kilakoltatást, teljes élet-katasztrófát is jelentő kilátástalanságot biztosítva számukra. A konformizmus, a manipulálhatóság és a demoralizálódás ipari janicsárserege, az elnyomás potenciális tartalékserege jött így létre, olyan szubkultúra, amelyik ugyanakkor a kiszolgáltatottsággal együttjáró lelki feszültség nyomása alatt mindenféle „robbanásra”, deviációra, önpusztításra könnyen hajlamosá válhat. Az észtországi közvélemény politikai kábultságából való ébredése, a méltatlanul deportál-

tak és deportálást túléltek ma is Szibériában és Közép-Ázsiában veszteglő tömegeinek hazatérési szándéka, de otthonaikból éppen a numerus-clausus logikája nyomán kiszorítottak nyomása a politikán túl a lelkeket is szorongató feszültséget tovább növelik. Különböző etnikumok és vallások, különféle történelmi sorsok, gyökerezettség és gyökértelenségek hazája Észtország, s hogy miként kaszabol e csoportok között az önmagát önkéntesnek maszkírozó, ám nagyon is jegesszívűen fatális, sőt, démoni „önkéntes” halál, azt észt kollégáink öngyilkossági adatai még nem tárják fel.

Feltárásukban és annak tanulságaiban azonban nemcsak ők, de mi is érdekeltek vagyunk.

Az észt nemzet magáratlálásának kezdő lépéseit nem mindenki üdvözli kitörő örömmel. Az Észt Népfrent és a szuverenitás érvényesítésében nála radikálisabb Független Észt Párt megalakulására reakcióképpen életrehívott Internacionalista Mozgalom működését vendégünk privilegiumvédőnek látja. E Mozgalom magának tulajdonítja a jogot az összes nem-észt nemzetiség képviselőire, és a korai nyolcvanas évekig tartó normarendszer elkötelezettségként lép fel az országban. A kéretlen és fogadatlan prókator szolgálataiból azonban sokan nem kértek és hamarosan megalakult az örmények szervezete, a zsidók kulturális egyesülete és több, további, ugyancsak észtbarát nemzeti kulturális egyesület, köztük az észtországi magyaroké is. Ehhez mintegy ötven—száz család kapcsolódik. A tagok a magyar gyerekek számára önerőből szombaton délutánonként működő magyar iskolát szerveztek. Az iskolában a betűvetéstől az irodalmon és történelmen át vallás-erkölcsi alapismeretekig terjed a családi jellegű tananyag. Kárpátalji és magyarországi egyesületekkel is kapcsolatos van. És éppen az idekapcsolódó tennivalók köréből kerül ki vendégünk másik „vakációfogyasztó” itteni munkája: az egyesület gyerekeit hozta magyarországi táborozásra. Igaz, nem a Magyarok Világszövetsége dollárbarát akciói keretében, csak a hazai református sajtó híradásának és a gyöngyösi Bajza József kulturális egyesület lelkiismeretes ügyszeretetének köszönhetően.

A sokat emlegetett európai ház fölépcsőházából származott, a cselédlépcsőn is alig-alig túrt, „vidéken dugdosott”, külkapcsolatokba önállóan nem bocsátott országaggá tették ez a rokonnéptől, tengeröblöktől át Svédországra és Finnországra tekintő országot. Iszonyatos megrázkódtatásait hordozva, a történelem sebeit és heget arcán viselve ő is helyét keresi a méltányosabb Európában, s bizonyára ő is hídként kíván szolgálatot teljesíteni szomszédai, az általa egyaránt belülről ismert nyugat és kelet között. Többféle segítségére szorul.

folytatás a 4. oldalon

Két nyelven beszélni, gondolkodni, élni

Akár a búvó patak, úgy rejteződik a váraljai úttörőtábor az erdő fái között. Teremtett lélek sem veri fel a csendet. Levél lehellet zizegését, a szél susogó sóhajtását is meghallani. Pedig így, július elején, immár hatodszor, a megye németül tanuló diákjainak adnak ott-hont a kis faházak.

A délelőtti kiscsoportos foglalkozások miatt csöndes: fakultatív programokon belül tanulnak itt német nyelvtant, vers- és prózamondást az általános iskolák felsőtagozatosai. A kis riporterek pedig németül kérdeznak és kapnak választ az idelátogató fróktól, költőktől. Az idén Georg Wittmannal készített interjú olvasható majd az Unsere Post című tábori újságban. S hogy a lap elkészült, a diákok lelkesedésén kívül 25 ezer forinttal járult hozzá az előállítási költségekhez a megyei tanács.

A gyerekek korongoznak és gyöngyöt fűznek, pacskert kötnek, ágacska babát készítenek és növényeket gyűjtenek szabadidejükben. Közben beszélnek, beszélgetnek, mesélnek egymásnak és tanáraiknak, magukról, a világról, természetesen németül. Van, akinek anyanyelve a német, van, akinek második nyelve, de a cél mindig ugyanaz: minél több kisdíák ismerkedjen meg ezzel a nyugati nyelvvél, szeresse is azt, tudjon kommunikálni és majd felnőve a megszerzett ismeretek birtokában ne jöjjenek zavarba, ha majd valaki németül kér tőlük segítséget és ők is

megértessék magukat külföldön. Igaz legyen a mondas: ahány nyelven beszélsz, annyi embert érsz.

Hogyan fest ez a kétnyelvűség? Erről beszélgettünk a táborban „szégyenemre” magyarral.

Bogos Orsolya 12 éves, barna hajú, kíváncsi szemű kislány.

— Otthon németül beszélnék veled?

— Szüleim magyarok, egyikük sem beszél még csak svábul sem. Első osztályos korom óta tanulok németül, és nagyon megszerettem ezt a nyelvet.

— Nehéz vagy könnyű tanulni?

— Szerintem nagyon könnyű. Sokkal könnyebb, mint az orosz. Bár én nem panaszkodhatom, mert abból is ötösöm van.

Orsolya nagyon szereti, ha mesélnek neki. A mesék nyelvezete egyáltalán nem bonyolult.

Itt a táborokban fél tízkor esti mesét olvasnak fel nekik német írók műveiből. Nemcsak a szöveg érthető, hanem ezek a mesék tükrözik a német nép lelkivilágát, gondolkodásmódját, a mentalitását, amit nem könnyű megismerni egyetlen más nyelven sem. Kétnyelvű könyvet már olvasott, de a némettel csak a táborban kezdett el foglalkozni. A fordítást még gyakorolnia kell.

— Terveid?
— Szeretnék később a gimnáziumban is németet tanulni.

Még nem tudom, hogy mi akarok lenni. De ha már tudok németül, akkor segíteni is tudok annak aki rászorul, aki nem tud más nyelven. Most még zavarba jönnék, ha segítenem kellene.

Blandl Mariann Nagymányokról, talán nem esne kétségbe, ha valaki tőle kérne eligazítást az utcán németül. Igaz, ő már hét éve barátkozik ezzel a nyelvvél. A táborban a tanárokkal németül beszél. Mondhatni anyanyelve a német.

— Édesanyám és nagymamám gyakran svábul beszélnek velem. Ki szoktam őket javítani — meséli a szőke kislány, Tetszik tudni a sváb egy kis korrigálásra szorul, a nyelvtan miatt. De nem haragszanak meg érte rám, talán még örülnek is neki. És büszkék rám.

A kislány járt már rokonoknál az NDK-ban és az NSZK-ban is. Az utóbbiban igazán jól érezte magát, mert a nyugat-németek barátságosabbak, és szívesen segítenek a külföldinek, kijavítják a hibáit.

A kelet-németek sokkal zárkózottabbak. Sajnos a rokon, baráti körben nincsen vele egyidős gyerek, akivel levelezhetne, pedig a levelezés nagy szolgálatot tenne a nyelvgyakorlásban.

Szabadidejében kötött már pacskert, fűzött gyöngyöt. Ágacska babát is készít.

— Mi lesz a sorsa az itt készített tárgyaknak? Eladjátok?

— Nem kell mindig, mindentől pénz csinálni. Táborráskor kiállítás rendezünk be-

lölük. Hazavisszük emléke. Jó lesz szabadísznek.

— Mi leszel, ha nagy leszel?

— A Löwey Gimnáziumba szeretnék járni Pécsre, és természetesen német nyelvvizsgát szeretnék tenni.

— Tanárnak készülsz?

— A mostani gyerekek sok gondot okoznak a pedagógusoknak. Nem akarok tanár lenni.

— Igaz ez? — fordulok kérdésemmel a tábor vezetőjéhez, Rónai Józsefnéhez, akit mindenki csak Terikének ismer.

— Együtt lenni a gyerekekkel iskolán kívül is, nagyon fontos, csak így ismerhetjük meg egymást. Több mint húsz éve vagyok pedagógus. Általános tapasztalatom, hogy a mai gyerekek zárkózottabbak, mint a húsz évvel ezelőttiek. Nehezebben oldódnak felnőttek társaságában. Hallgatnak gondjairól, problémáikról. Együtt kell élnünk velük, ahhoz hogy közelebb kerüljünk egymáshoz; szeretettel kell közeledni hozzájuk, és akkor nem kell fégyelmezni. Az idei csoport jól felkészült németből. Öröm velük együtt lenni.

Terike tősgyökeres sváb családból származik. Gyerekkorában a családban csak németül beszéltek. Magyar-németének szakot végzett Pécsen, 1966. augusztus 15-e óta dolgozik a Vörösmarty Mihály Általános Iskolában Bonyhádon. Ő a lelke a sváb kultúra hagyományápolásának.

— Hogy kezdődött ez a szenvedély?

— Iskolánkban 1971-ben indult be a német nyelv oktatása, de nemcsak a nyelv, az anyanyelv ápolásával foglalkozunk, hanem hagyományörző csoportokat alakítottunk. Egyébként három csemetém van, ők is mindig velem vannak a táborokban.

De nemcsak Terike három gyereke van itt a táborban, hanem a Fauszt testvérek is Szakcsról. A községi iskolában nem tanítanak németet, édesapjuk tanítja őket, eredményesen. Évek óta aktív tagjai a tábornak. Amolyan plusz nyári elfoglaltság ez nekik, játékos továbbképzés az otthon tanultakhoz. Konrad, Bernadett és Kristóf jól haladnak a német nyelv elsajátításában.

— Egyszer említette, hogy kétnyelvű; székelyül és németül egyaránt tud. Mit jelent ez önnek? — kérdezem Terikét.

— A főiskolán a magyar népzene után fel. Ami svábul volt bennem azt a családi ház, az otthon adta, úgy ahogy most is él a faluban, a családban. Ezért félttem kicsit elválni a sváb kórust, de most már örülök, hogy elválltam.

— Hogyan állítják össze a műsorukat?

— Mindenki hozza maga dalát, dallamvilágát. Egyetlen dalnak több változata él, együtt válogatjuk ki a legmegfelelőbbeket. Negyvenéves koromra alakult ki bennem ez a két nyelv-

vűség. Szívesen gyűjtöm magam is a népzene, a népdalokat, de tanulok is másoktól.

— Ezzel sikerül megőrizni az elfelejtett népi kultúrát?

— Természetesen. Napjainkban egyre kevesebb az a család, ahol ezeket az elfelejtett dalokat ismerik, éneklük. Úgy érzem a múlt értékes kincseit, motívumainak gyűjtése, megőrzése rám vár, az én feladatam. Sokfélével csinálók, igyekszem ezeket összehangolni. Úgy tudom a sváb zene gyűjtésével csak én foglalkozom. Már pedig ezeket a drágaköveket, ami egy dal, egy tánc nem hagyhatjuk megsemmisülni.

— Távlati tervei?
— Amíg tudom, csinálom ezt a munkát?

— A tábor célja is a hagyományörzés?

— Tíz éve működik ez a tábor. Szeretném ha a gyerekek beszédkézsége fejlődne, úgy érzem ennek a célnak megvalósulását segíti a tábor is, s ezek a gyerekek felnőve nemcsak németül tudnának, de megőriznék és továbbfejlesztenék hagyományait, identitás tudatuk is fejlődne. Ezt szolgálják előadás sorozataink itt e kis házban és német nyelvtanulást is, így lehetnének kapocs az itteni magyarság és a kinti németesség között. Híd lennének, amelyen segítséget tudnánk nyújtani egymásnak.

Veress Éva

Új templom, új lehetőség Dombóvárott

Mise a városi tévében?

A hír megjelent, az esemény megtörtént: két héttel ezelőtt, mintegy ötezer hívő és nem hívő néző előtt felszentelték Dombóvár új templomát, a Szent István kápolnát. A szentbeszédben Paskai László bíboros primásérsek az új templomot mint a magyarországi egyház megújulás egyik támaszát említette.

Mit jelent ez a megújulás Dombóváron, milyen feladatai lesznek a Szent István kápolnának? Erről kérdeztem Farkasdi András esperest, a dombóvári katolikus egyházközség plébánosát.

— Hogyan kívánják a hívek szolgálataiba állítani a kápolnát?

— A hagyományos lelkigyakorlatok mellett itt nyílik új lehetőség a szentistváni gondolat továbbvitelére. Amiként szent királyunk felajánlotta imáiban a magyar koronát a Boldogságos Szűz Máriának — kit azóta neveznek a magyarok nagyasszonyának — mi is úgy ajánljuk fel közös imáinkat Istennek a magyarságot, a magyar jövőért.

Az imádság azért is lesz közös, mert minden év augusztus 19-én meghívjuk a Dombóváron működő összes felekezet papját és híveit a Szent István kápolnába.

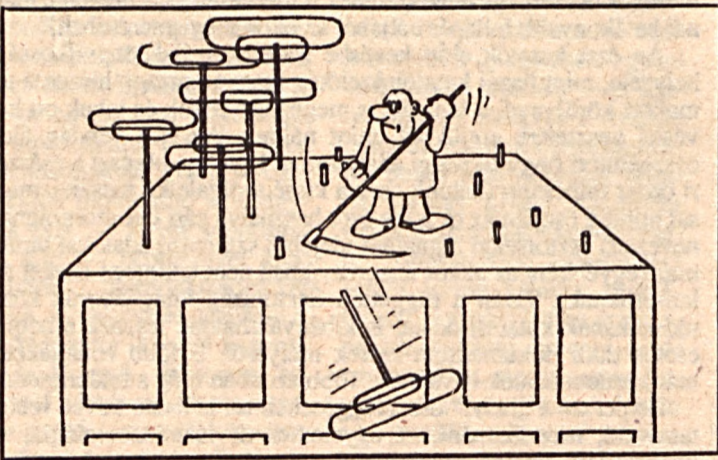
— Azt hiszem, az új templom nemcsak a híveknek kínál új lehetőségeket, hanem a mai felnőtt fiataloknak is. Több olyan generáció nő fel, amelyeknek — ha nem részesültek a családban vallásos nevelésben — igazából módja sem nyílt arra, hogy megismerje az egyház tanításait, vagy akár a Bibliát. Pedig sokakban fellángolt az érdeklődés a vallás iránt, csak nem találják a kapcsolódási pontokat, ha egyáltalán léteznek ilyenek. Van-e az egyháznak valamilyen programja számukra?

— Eddig valóban nem sok kapcsolódási lehetőségük volt a mai húsz-harminc-negyven éveseknek. Az új kápolna azonban már úgy készült, hogy lehetőséget kínál a közösségi élet gyakorlására. Itt szeretnénk a felnőtt hitoktatást is megszervezni, ez azonban nemcsak a hitismeretek oktatását jelenti, hanem a közösségi lét együttes újratulását is. Programunknak ebben a részében a házastársakat várjuk, akik orvosok, újságírók, szerzetes tanárok vagy akár többgyermekes családok eladásaiknak segítségével megélhetik a kereszténységet egy szervezett közösségben. Terveink közt szerepel még a magányosok felkarolása klubszertől fog-

lalkozások keretében. Már gondolkozom a kápolna kibővítésén, ahol klubélet zajlana és nevezhetnénk ezt egyházközségi, vagy akár cserkészeti tennelnek is.

— A Dombóvári Városi Televízió rögzítette a templomszentelést, és a napokban be is mutatta az esemény teljes anyagát. Az egyházi események televíziós közvetítése szerintem még ma is ritkaságszámba megy. Mi a véleménye a városi televíziózásban az egyházi események — misék, elsőáldozások, bér-málkozások — rendszeres, szolgáltatászerű közvetítéséről?

—Keresnyel—

Egy fundamentalista

Horn Gyula külügyminiszter nemzetközi sajtóértekezlete lesz, hétfő délután.

A Vigadó épületében számos szolgáltatással készülnek fel a nemzetközi sajtó igényeinek kielégítésére, a pénzváltástól a városnézések megszervezéséig, az írásos tájékoztató anyagok biztosításáig. Angolul tudó egyetemi hallgatók segítik majd a tudósítókat.

A Fehér Ház sajtóirodája külön sajtóközpontot állít fel az elnök kíséretében érkező, a Fehér Házhoz akkreditált tudósítók számára, a nemzetközi sajtóközpont közelében, a Duna Intercontinental szállóban.

(MTI)

Most a posta kitett magáért

Hétfőn délelőtt a Pesti Vigadó épületében megnyílt a nemzetközi sajtóközpont, amely George Bush elnök látogatása idején biztosítja a nemzetközi sajtó képviselői számára a legkorszerűbb munkafeltételeket ahhoz, hogy gyorsan továbbíthassák a látogatás eseményeiről szóló beszámolóikat. A magyar és a nemzetközi tömegközlekedési eszközök eddig már körülbelül 1400 munkatársuk számára kértek akkreditálást, — ebben a számban természetesen nemcsak az újságírók, rádió- és televíziós riporterek vannak benne, hanem a rendkí-

vül létező műszaki munkatárs is, hiszen egyedül a televíziós közvetítésre több mint harminc amerikai és más tévétársaság jelentette be igényét.

A sajtóközpontban a legkorszerűbb távközlési eszközök állnak a tudósítók rendelkezésére. A Magyar Posta hatalmas munkával kiterjedt összeköttetést biztosít a világ minden tájára. Negyven nemzetközi telefonvonal, 15 telefax berendezés, több tucatnyi korszerű telexgép várja a tudósítókat. Ugyancsak megszervezték a zárláncú televíziós összeköttetést a látogatás eseményeinek

valamennyi helyszínével: a tudósítók, akiknek ott nem jut hely, a Vigadóban lévő munkaszobából, vagy a tájékoztatók céljaira átalakított, többszáz személyes hangversenyteremből egyidejűleg követhetik a beszédeket, a találkozó nyilvános részét.

A nemzetközi sajtóközpontban rendszeresen tartanak majd tájékoztatókat a tudósítók számára. A magyar fél nevében Kovács László külügyminiszteri üti államtitkár ismerteti majd az eseményeket, s várhatóan más tájékoztatókra is sor kerül. Az első fontos esemény

Dr. Kolozsi Béla: Észtországi ügyeink

Üzenet az Észtországi Magyarok Kulturális Egyesületének

folytatás a 3. oldalról

Mint a finnugorságon belül legnépesebb, nála szuverénebb nemzetállamisággal rendelkező rokonnéptől, tőlünk talán az általánosnál több és testvériesebb segítséget is várhat. Ez a segítség éppen úgy szükséges az apróbb ügyekben, kapcsolatokban, mint a nagypolitikában. Utóbbi körében — ha még fennáll — haladéktalanul meg kell szüntetni a megalázó „testvérmegyei” kapcsolatot és államközi kulturális megállapodással kell azt felváltani. És még valamit: néhány, szimbolikus jelentőséggel is rendelkező diplomáciai fogadtatásunk (Izrael, Vatikán) felszámolásáról már döntés született. A testvéri Észtország törvényhozása döntött az ország szuverenitásának érvényesítéséről, önálló nemzeti valuta és önálló nemzetgazdaság megteremtéséről. A magyar rokonnépi államtól joggal várhatja el az észt nemzet, hogy másoknál lehetőleg korábban — de legalábbis távolibb népeknél nem később — fejezze ki diplomáciai gesztussal — vagy annak valamilyen minimumával — az ország törekvései iránti tiszteletét. Ilyen minimumnak tekinthető, hogy országunk — amelynek (helyesen) főkonzulátusa van Kijevben, küldjön konzult Tallinba, az észt fővárosba is, mégpedig olyan diplomatát, aki esetleg a többi balti ország részére is szolgálatot láthatna el, és akinek feladatakörébe tartozhatna a rokonnépek közötti kulturális misszió is.

Parkolós bölcsődét

Benke Gyula a szekszárdi Városvédő-szeptió Egyesület nem hivatalos, hanem csak pártoló tagja, örök vitában van a parkorogókkal. A téma köznapi: Adott egy oktatási intézet, egészségügyi objektum, amelynek a tervezői nem terveztek autók számára parkolóhelyeket. Például a Wosinsky lakótelepi óvodánál sem.

A környéken van ugyan parkoló, de az autós-apukák, meg az anyukák nem tudnak húsz-negyven lépést menni, hogy csemetéiket leadják az óvodában. Ezért a Trabantot, meg a Ladát, újabbat az Audit, meg az Opelt a bejárat előtt a gyöpre állítják. Oda, ahol egy kedves szobor áll, a nőalak ölében egy — talán csúnyácska — gyermek ül. Kilöki az autó ajtaját, s mint tudjuk, reggel a gyerekek még nem nagyon tud járn, ezért húzzák a gyöpről. S alig múlt néhány hét, a gyöpre eltűnik. A szülői munkaközösség kéri, hogy a város csináljon oda megfelelő „kiállót” — és ezzel megoldódna máris minden gond, vége a zöldnek, a gyöppnek, a virágnak tönkretétele. És ha a szoborra, meg annak gyerekeire nem vágnák oda a papírszekendőket...

—Pj—

Veszélyben a csapatsportok!

Manapság nem könnyű a sportegyesületek helyzete. A különböző gazdasági okok miatt egyre többen jelentik be: megszüntetik ezt vagy azt a szakosztályt.

Az öncsonkító egyesületek kétségtelenül az egyszerűbb megoldást választják, amikor szólnak a sportolók egy részét. E jelenség fő oka a múltban gyökerezik: Magyarországon kialakult a sokszakosztályos modell, és ez napjainkban a korábbi módon működött már életképtelen. Jön tehát a leépítés, s ma már az áldozatok között találjuk a csapatsportokat is.

Pedig ezek a sportágak kitűnő közösségnevelő és közönségmozgató játékok. Ugyanakkor egy csapat kialakításához sok emberre és időre van szükség, és gárdaként tíz-húsz sportolóról kell gondoskodnia az egyesületnek. A nemzetközi küzdőtereken mind nehezebb a helytállás, hiszen a sportágak mindenütt népszerűek. nagy a bázisuk, következképp sok a jó csapat. Ráadásul az olimpián vagy a világbajnokságon nyert csapatok — noha többen harcolták ki — csupán egyet jelent.

Ezzel szemben az egyéni sportágakban néhány sportolóval is lehet eredményes szakosztályt működtetni. Olcsóbbak a létesítmények, az utazások. Magyarán: az egyesületeknek — látszólag — jobban megéri megtartani az egyéni, mint a csapatsportokat.

Az egyesületekben egyre kevesebb hely van a csapatsportágakban tehetségesek számára. Különösen vidéken, főleg a kisebb városokban és a falvakban nagy gond ez. Pedig a gyerekek szívesen játszanának „igazi” csapatokban. S hogy a különböző csapatsportok mennyire népszerűek a fiatalok körében, arra csupán egyetlen példa: amíg a KSI meg nem szüntette csapatsportági szakosztályait, a jelentkezők csaknem fele e néhány játékot választotta.

Féltreírás ne essék: nem az egyéni sportágak ellen szólnunk! Úgy véljük, az ezeket fokozottabban támogató, kizárólagos eredményességi szemlélet — amely döntően felelős a csapatsportok magyarországi hanyatlásáért — éppúgy helytelen, sőt, hibás, mint a csak a közönségigényre, a piacra hivatkozó gondolkodásmód. A sportágak e két családjának egészséges egyensúlya lenne az üdvözítő.

A magyar sport átalakulóban van, és ennek köszönhetően szerencsére, már akadnak olyan egyesületek, amelyek nem a szakosztályok megszüntetésére szavaznak, hanem más megoldást keresnek gazdasági problémáikra. Így megmenekülhetnek mind a csapat- mind az egyéni sportok.

Márpedig sportéletünknek ez az érdeke.

*

Alapjaiban a fentiekkel egyetértünk, de... Azokat a

szakosztályokat, amelyek mind csapat, mind az egyéni sportágakban évek óta a hazai „langyos vízben” lubickolnak azokat ne tartsuk el! Tudom, nem lehet mindenki a nemzetközi porondon 1—6 hely között, nem lehet mindenki a hazai élvonalban. Kell a hátszág. Valóban kell, csak nem mindegy hogy mennyiért. Az egyéni sportágakban az első osztályú minősítések, a labdajátékokban a harmadik és a második vonal ne járjon bizonyos státuszokkal, sportvezetői funkciókkal. Az élsport köntösébe bújtatott tömegsport ellen ágálok. A többszámú sportfinanszírozási rendszer láthatatlan csatornáin így milliók folynak el, amelyek mögött nincs eredményfedezet. De van a szakosztály mögött egy vezető, s az által megfűzött vállalati kollektíva, amely csak úgy szerelemből ad. Az államotörzsmozgató felfűzésekkel, az ÁISH megszűnése után a sportburokrácia drasztikus megerősítésével a sportban is a minőséget, a nemzetközi élvonalat elérő, vagy ott megközelítő szintet és a nemzetközi közép szintet elérő hazai élvonalat segítsük további forrásokkal. Mégiscsak nonszensz, hogy krónikus pénzügyi miatt fel kell számolni olyan szakosztályokat, amelyekben eredmény, műhelymunka van, miközben országsszerte több tucat szakosztály él, mint Marci Hevesen.

— bégyé —

Fő a szövetség vezetőinek feje

Az NBA viszi a plávikat

Jugoszláviában a kosárlabda szövetség határozottan fellépett az ellen, hogy minden korlátozás nélkül, akár az egyik percről a másikra igazoljanak át a tengerentúlra a legjobb hazai amatőrjátékosok és profiként, az amerikai hivatásosok ligájában (NBA) folytassák pályafutásukat.

A testület állásfoglalása nem sokkal a jugoszláv válogatott győzelmével zárult zágábi Európa-bajnokság után, s persze, annak végeredményével szoros összefüggésben látott napvilágot. A szövetségi vezetők nem is rejtették véka alá nézetüket, hogy félnak az otthoni kosárlabda értékek meggondolatlan kiürítésétől. Többen úgy fogalmaztak, hogy feltétlenül meg kell állítani a jelenlegi folyamatot, amely — ha nem tesszék ellene — a sportágat katasztrófális helyzetbe dönti Jugoszláviában.

Az aggodalmak nem alaptalanok. A válogatott ugyanis csak akkor maradhat meg a kontinens élén, s egyáltalán a világ vezető kosaras hatalmai között, ha továbbra is erős lesz a jugoszláv bajnokság, ha a legjobb játékosok a nemzeti együttes rendelkezésére állnak. Ez ellen hatnak azonban a profiszervezetek, amelyek nyomán pillanatok alatt széthullhat a válogatott, mint ahogy az — az elnökség értékelése szerint — már meg is kezdődött. Az amerikai játékosok szintje a zágábi Eb lefújása pillanatában már magukénak, pontosabban az NBA-szerzők közé tartozónak mondhatták az Európa-bajnok gárda amerikai kiválóságait, mint amilyen Vlade Divac és Dino Radzsa. Meglehet, a közelgő argentinai világbajnokságon már nem is számíthatnak rájuk a válogatottban.

Az elnökség a tiltakozás mellett gyakorlati lépéseket is elhatározott. Mindenek előtt életre hívtak egy különleges bizottságot, ennek a feladata lesz tanulmányozni és körülhatárolni a jugoszlávok tengerentúli szerződésének feltételeit.

Kérdés persze, mit szólnak bármifajta korlátozó intézkedéshez a pénzbevételben, tehát a játékoseladásban is érdekelt klubok, amelyek aligha lesznek tekintettel a válogatottra, ha egy jelentős bevétellel kecsegtető megállapodásnak néznek elébe. További kérdés, hogy a szövetség tud-e érvényt szerezni akarátának, mer-e élni a retorzió mindig kétélű fegyverével, s egyáltalán lesz-e eszköz a kezében, amivel adott esetben visszaközönségre készítheti a klubokat, a játékosokat.

Egyszemélyes női törccsapat — bronz se!

Nem sikerült az éremszerzés a világbajnoki címet védő női törccsapatnak Denverben, a vívó-világbajnokságon.

A harmadik helyért vívott találkozó Olaszország ellen 9:5 arányban maradt alul Lausanne „aranygárdája”, úgy, hogy János Zsuzsa 2, Stefanek Gertrúd, Tuschák Katalin és Szócs Zsuzsa pedig 1-1 győzelmet aratott, míg az ellenfélnél Bortolozzi 4-szer, Zalaffi 3-szor, Bianchedi 2-szer hagyhatta el győztesen a pástot, így az sem zavarta őket, hogy Trillini-

nek egyszer sem sikerült nyerni.

Az éremért lejátszott találkozó előtt is igen kemény ellenfeleket kellett (volna) túljutnia a címvédő magyar törccsapatnak. A négy közé jutásért a mindig „sötét lónak” számított legyőztesük, 8:4-nél olyan jó volt a magyarok találataránya, hogy nem is kellett folytatni a mérkőzést.

A döntőbe jutásért a Szovjetunió ellen már közel sem ment ilyen jól a vívás, csak Stefanek tett ki magáért, aki háromszor is felülkerekedett ellenfelén.

János és Mincza viszont csak egyszer-egyszer tudott nyerni, Tuschának pedig még „becsületgyőzelemre” sem telt. Így végül 9:5 arányban alulmaradt a csapat.

A másik ágon a döntőbe került NSZK a fináléban bizonyította, hogy jelenleg messze a legjobb gárdával rendelkezik, sima, 9:5 arányú győzelmet aratott a szovjetek ellen, Funkenhauser 3, Bau, Lang és Fichtel 2-2 pontot szerzett csapatának, míg a szovjeteknél csak a világbajnok Velicsko remekelt, aki háromszor nyert.

1989. július 11.

D Á T U M

5

Milan Kundera:

BÚCSÚKERINGŐ

25.

Hogyan lehetséges, hogy végül nekibátorodott?

Már attól a pillanattól, hogy leült mellé a borozóban, Jakub egészen másnak látszott, mint máskor. Hallgatag volt, és mégis kedves, dekoncentrált és mégis kellőképpen figyelmes, lélekben más-hol járt, és mégis megtett mindent, amit ő kívánt. Éppen dekoncentrátsága (amit közeli távozása időpontjának rovására írt) volt számára oly kellemes: szavait távolba figyelő arcának mondta, akár ha valami ürbe kiáltaná, ahol senki sem hallja. Most elmondhatta hát mindazt, amit eddig sohasem mondott el neki.

Most, amikor felszólította, hogy csókolózzanak, úgy tűnt neki, hogy megzavarta és felriasztotta. De a lány nem ijedt meg ettől, ellenkezőleg, ez is kellemes volt számára: végre annak a vakmerő és provokatív nőnek érezte magát, aki mindig lenni vágyott, olyan nőnek, aki uralja a helyzetet, mozgásba lendíti, kíváncsian figyel és zavarba hozza a partnerét.

Továbbra is határozottan a szemébe nézett és mosolyogva mondta:

— De ne itt. Nevetséges volna, ha csókolózás közben az asztal fölött hajolnánk egymáshoz. Gyere!

Megfogta a kezét, odavezette a díványhoz, miközben nagyon élvezte tulajdon viselkedésének szellemességét, eleganciáját és nyugodt magabiztosságát. Aztán megcsókolta a férfit, olyan szenvedéllyel, amilyent eddig nem ismert. De ez nem a test spontán szenvedélye volt, tudott és akart szenvedély. Le akarta tépni Jakubról atyai szerepének mezét, sokkolni akarta a férfit, csábítani, és ugyanakkor figyelni akarta a férfit, csábítani és ugyanakkor figyelni is, amint elcsábítja, meg akarta tudni, hogyan izlik a nyelve, és érezni, amint a férfi atyai keze fokozatosan felbátorodik és elkezdti felfedezni a testét.

Kigombolta a zakóját, és egy erőlyes mozdulattal lerántotta róla.

26.

A koncert alatt le nem vette róla a szemét, aztán elvegyült az autogramvadászok között, akik lelkesen nyomultak a színpad felé. De Ruzena nem volt ott. Aztán annak az embercsoportnak a nyomába szegődött, amely a trombitást a bárba vitte. Bement velük, mert meg volt győződve, hogy Ruzena már ott várja a trombitást. De tévedett. Visszatért az utcára és sokáig leste a bejáratot.

Egyszerre belenyilallt a fájdalom. A bárból kilépett a trombitás és egy nő alak simult hozzá. Egészen biztos volt benne, hogy Ruzena az, de nem ő volt.

A Richmond-házig követte őket, ahová Klima az ismeretlen nővel bement.

Ezután gyorsan átvágott a parkon a Marx-ház felé. Még nyitva volt. A portástól megkérdezte, megjött-e Ruzena. Nem, még nem, felelte a portás.

Visszaszaladt a Rixhmond-házhoz, attól félve, hogy időközben Ruzena csatlakozott Klímához odabent. Föl-alá járkált a sétányon a parkban és leste a bejáratot. Nem értette, mi történt. A fejében sok-sok feltételezés kergette egymást, de ő úgy döntött, hogy csak egyetlen dolog fontos, az, hogy éberem őrködjék, és addig el ne mozduljon innen, míg fel nem bukkan valamelyikük.

Miért? Mi értelme, hogy itt leskelődik? Nem tenné jobban, ha inkább hazamenne és lefeküdné?

Azt mondta magában, hogy végre meg kell tudnia a teljes igazságot.

De valóban meg akarta tudni az igazságot? Valóban meg akart bizonyosodni róla, hogy Ruzena lefeküdt-e Klímával? Nem inkább arra keresett bizonyítékot, hogy Ruzena ártatlan? De nagy gyanakavásában az ilyen bizonyítéknak vajon hiit volna?

Voltaképp maga sem tudta, mire vár. Csak azt tudta, hogy sokáig fog itt várni, talán egész éjszaka, és esetleg sok éjszakán át. Mert a féltékenyek számára az idő hihetetlenül gyorsan múlik. A féltékenység jobban kitölti a tudatot, mint a legizgalmasabb szellemi munka. Nincs egyetlen szabad pillanata sem: aki féltékeny, nem tudja, mi az unalom.

Frantisek azon az alig száz méteres útszakaszon sétálgatott, ahonnan látni lehetett a Richmond-ház bejáratát. Így fog sétálni egész éjszaka, mikor a többiek már mind aludni fognak, így fog sétálni másnapig, a következő fejezet kezdetéig.

De legalább miért nem ül le? Hiszen ott áll néhány pad, éppen a Richmond-házzal szemben.

De nem tud nyugton ülni. A féltékenység olyan, mint az erős fogfájás. Melleste semmit sem lehet csinálni, még leülni sem. Járkálni kell vele oda-vissza, oda-vissza.

27.

Ugyanazon az úton mentek, amerre Bartleff ment Ruzenával és Jakub Olgával, fel a lépcsőn az első emeletre, majd a vörös plüsszöngyegre a folyosó végéig. Bartleff lakosztályának ajtaja szemközt volt. Jakub szobájáé jobbra nyílt, balra az a szoba, amelybe Skréta doktor Klímát szállásolta.

Mikor kinyitotta az ajtót és meggyújtotta a lámpát, regisztrálta azt a gyors, fürkésző tekintetet, amelyet Kamila a helyiségre vetett. Ezt a fajta pillantást jól ismerte: tudta, hogy egy nő nyomait keresi. Mindent tudott róla. Tudta, hogy a kedvesség, amellyel felé fordul, nem őszinte. Tudta, azért jött, hogy nyomozzon utána. És azt is tudta, hogy az asszony érzékeli, milyen rossz kedvében van, és biztos benne, hogy elrontotta valamilyen szerelmi tervét.

— Mondd, kedvesem, igazán nem bánod, hogy idejöttem?

— Miért bánám?

— Félttem, hogy nagyon magányos leszel itt, egyedül.

— Csakugyan elég magányos voltam nélküled. Megörültem, amikor megláttalak a színpadnál, attól fogva mindjárt jobb kedvem lett.

— Fáradtnak látszol, vagy bánt valami?

— Nem, nem bánt semmi. Csak fáradt vagyok.

Köszöntjük

NÓRA és LILI

nevű kedves olvasóinkat

A Nóra az Eleonóra becéző rövidülése. Az Eleonóra arab eredetű, görögösített név, eredeti jelentése: Isten az én világosságom, a görög nyelvből való szófejtéssel: könyörület.

Védőszent: Eleonora, angol királyné, aki férje halála után egy ideig fiával együtt kormányozta az országot, majd kolostorba vonult, 1291-ben halt meg.

A Lili több név, így például a Caroline (=Karolina) és a Lilian (=Liliána) német és angol becézője.

A Liliana eredetileg az Elisabeth (=Erzsébet) angol becézője, később a lilium (latinul lilium, angolul lily) szót kezdték beleérteni.

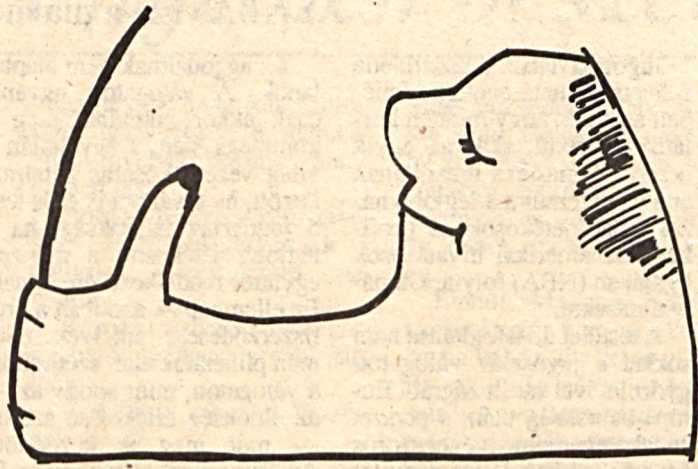
Védőszentje Liliósa, egy córdobai polgár felesége. Abban az időben ott a móruralkodtak, és halálbüntetés terhe mellett tiltották a keresztény vallás gyakorlását, ők önként jelentkeztek a bírónál és hitvallásukért Szent Auréllal és társaival együtt 852-ben lefejezték őket.

A Nap két: 4.58 órakor nyugszik: 20.41 órakor

A Hold két: 13.52 órakor nyugszik: 23.56 órakor

SZÁVAI KALENDÁRIUM

Géza Július 11: Lili

Serkentő

Simulj hozzám, Lili, s tuti: Nem maradok liliputi.

Változatok baromfipárizsira

Kalmárszellem I.

Álmos hétköznap reggel, az ABC-ben néhány kókadozó vásárló és néhány korán felkelt eladó, az ágyukból kiugraszott cselédek arckifejezésével.

— Kérek harminc deka baromfipárizsist!

— Nincs!

— És az ott — próbálok segíteni, lassan ráébredve, hogy kezdek egy hétköznapi történet hőisévé válni.

— Ja, tényleg. Mégiscsak van.

— De én nem abból a piros esőkabátosból kérek, hanem amabból a sárgából — próbálok elkerülni az otthon rám leselkedő perpatvart.

— Ha abból adok, túl sok végem lesz... — így a cseléd.

Aha. Ha ilyeneket hallok, nekem is lesz egy.

— Köszönöm, akkor nem kérek. Ehelyett tépregek azon, hogy vajon érdemes volt-e pedagógiai okokból parizer nélkül hagyni a családomat...

Kalmárszellem II.

Álmos hétköznap stb.

— Kérek harminc deka baromfipárizsist!

— Csak az van — mondja a gyévuska, kezében fenyegetően mered a kétágú villa, és vár. Amíg dermed a döbbenet közöttünk, érzem, élvezi a pillanatot, hogy ez a mafla a reggeli bambaságban nem vette észre, hogy a háromféle párizsi helyett ma csak egyfélélt lehet kapni. Vár és élvez. Tudom, most engem aláz ez a pillanat, s ha nem szólok, úgy állunk itt holnap reggelig, mint az elátkozott hivatal. Még kell, hogy törjem a csendet.

— Akkor csak az kérek.

— És láss csodát. Ma kapok baromfipárizsist. Nem ment simán most sem. Pedig csak azt kértem. És csak az volt.

L. S.

Kozmetika

Elő a lábakkal!

— a nyár parancsa ez, s Marlene Dietriché, aki szerint a — szép lábak — öre a férfiak tekintetének masszázsa. Mielőtt azonban követnénk a színésznő tanácsát, nem feledkezhetünk meg egy s másról, mint pl.: a rendszeres szőrtelenítés, lábgyakorlatok, pedikűr stb.

Durva szivacskesztyűvel (Eszéken kapható!) jól dörzsölje meg lábait, a lábfejtől a test irányába tartó erős mozdulatokkal. Ez a masszázs nemcsak a vérkeringést serkenti, a szarusodó bőrpikkelyeket is eltávolítja. Ajánlatos a testápoló krém használata is, mivel a bőr a lábon igen kevés nedvességet tartalmaz.

Ha napközben magas sarkú szandált, hord, legalább este váltsa fel alacsony sarkúra, de a legjobb, ha otthon egészségügyi papucsot visel. A magas sarkú ugyanis nagyon kifáraszt bizonyos izmokat, ami lábfájás és visszér okozója lehet. Akik munkájuk folytán sokat állnak, ne viseljenek 6 cm-nél magasabb sarkú cipőt!

A legolcsóbb lábápoló módszer: nyáron minél többet futkosson homokban! A finom homokszemcsék masszírozzák a bőrt, ezáltal gyorsítják a vérkeringést, a megszarosodott bőr a sarkakról egész természetes módon kopik le.

Karcsúsítja a lábakat a rendszeresen végzett pár tornagyakorlat (mely a fáradt lábak egyik legjobb gyógyírja is!):

— üljön le egy székre, támassza meg magát a kezeivel és 5—10 másodpercig tartsa vízszintesen a lábait, majd a gyakorlatot párszor ismételje meg;

— fekdőjön a hátára és három percig kerékpározzon a levegőben;

— ugráljon kötelel!

Végül egy érdekesség: Franz Beckenbauer lábai értékesebbek voltak, mint Marlene Dietrich lábai és Raczuel Welch keblei együttesével! A futball-császár egykor kereken 3 millió márkára biztosította be őket.

Balatoni kulturális programok július 15-ig

Siófok Dél-Balatoni Kulturális Központ

11-én 20.30 óra: Hangverseny a római katolikus templomban. Közreműködik: Barbara Tsamboli Trikolidou (Görögország) Noel Cabrita hegedűművész (Franciaország)

12-én 21 óra: Rajkó Zenekar és Tánckar műsora

13-án 21 óra: „Mondd meg, hogy imádom...” operett- és slágerparádé 2 részben a Pesti Vigadó rendezésében (esőnap 14-én)

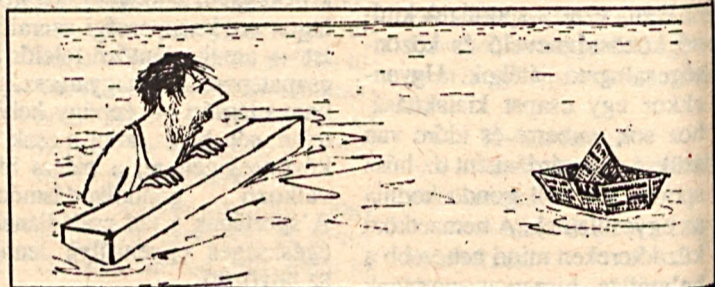
15-én 21 óra: Bikini koncert (esőnap 16-án)

Totónyeremény-tájékoztató

A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság tájékoztatása szerint a Totó 27. játékhetére 5 628 499 darab szelvény érkezett be.

A nyeremények: 13 plusz 2 találatos szelvény 5 darab, nyereményük egyenként 615 916 forint, 13 plusz 1 találatos szelvény 4 darab, nyereményük egyenként 415 916 forint, 13 talá-

latos szelvény 38 darab, nyereményük egyenként 172 765 forint, 12 találatos szelvény 971 darab, nyereményük egyenként 4507 forint, 11 találatos szelvény 11 235 darab, nyereményük egyenként 390 forint, 10 találatos szelvény 78 017 darab, nyereményük egyenként 84 forint. A közölt adatok nem véglegesek, a szelvények ellenőrzése még tart.

APRÓHIRDETÉS

UTÁNFUTÓ eladó. Érdeklődni lehet: Tolna, Damjanich út 25. szám.

SZEKSZÁRDON panorámás helyen háromszoba összkomfortos családi ház 120 -8l telken eladó. Irányár 1,4 millió. Érdeklődni: Esze Tamás u. 7. 17 óráig.

ELCSERÉLNÉM szeszárdi kétszobás tanácsi lakásom, Kaposváriért. Érdeklődni: 06.74/16-944. 15 óra után.

3,8 m-es, légkamrás, 50 LE-ig használható műanyag motorcsó-

naktest eladó. Érdeklődni lehet 16 h után a 74/12-910 telefonszámon.

Kisebbségi ház 1100 négyzetméter területtel Baranyában Siklósbodányban sürgősen eladó. Érdeklődni: Pellért, Szabadság u. 3. vagy Görcsöny, Rákóczi u. 24.

Kétszobás, összkomfortos berendezett telefonos lakás központi helyen, Pécssett kiadó. Tel: 72/16-936

Négygyermekes, műanyag, kátamarán csónak eladó. Érdeklődni: Balatonmária-Fürdő, Vitorlás u. 2.

D Á T U M

Nyári konyha

Málnatorta

Összegyúrunk 15 dkg finomlisztet egy tojással hat dkg Rama margarinnal, öt dkg porcukorral, csipetnyi sóval, egy fél citrom reszelt héjával megannyi hideg vízzel, hogy rugalmas tésztát kapjunk.

Egy óráig hideg helyen pihentetjük, majd akkora kerek lappá nyújtjuk, hogy kibélelhessünk vele egy nagy tortaformát, de pereme is legyen. A forró sütőben nagyon világosra sütjük. Ekkor meghintjük zsemlemorzssával (vagy darált dióval), és beleterítünk egy fél kiló málnát. Kemény habbá ve-

rünk két tojás fehérjét, belecsevarjuk a fél citrom levét, közékeverünk öt dkg kristálycukrot, és bevonjuk vele a málnát. A forró sütőbe visszataljuk, de a tüzet mérsékeljük. Addig sütjük, amíg tetején a hab szép világosszínű nem lett. Tálalás előtt a tortakarimát lehúzzuk róla, és a tortalappal együtt csúsztatjuk a tálra. Készíthetjük más gyümölcsből is, így ki-magozott, lecsepegtetett meggyből, cikkekre vágott őszibarackból is. Langyosan, hidegen egyaránt kitűnő.

Kelbimbó sajtmártással (40 perc)

Hozzávalók: 2 csomag kelbimbó, 1 csomag hasábburgonya, 3 db tojás, 1 dl tejföl, 1 evőkanál liszt, 5 dkg reszelt sajt, 3 dkg vaj, 2 evőkanál zsemlemorzsza, köménymag, só, bors.

A kelbimbókat gyengén sós, kóménymagos vízben puhára főzzük és lecsurgatjuk. A burgonyahasábbagot kisebb kockákra vágjuk és kivajazott tűzálló tálba rakjuk. Gyengén megsózzuk, esetleg borsozzuk. Erre a burgonyaalapra halmozzuk a megfőtt és lecsurgatott kelbimbót. Közben a tojások sárgáját elkeverjük 1 evőkanál liszttel, tejfőllel, reszelt sajttal, gyengén megsózzuk, elvegyítjük a tojásfehérjékből vert kemény habbal és az egészet a kelbimbóra öntjük. Megszózzuk kevés vajban pirított zsemlemorzssával és a sütőben rózsaszínűre sütjük. Sült vislrit, párizsist is adhatunk mellé.

Sült kelbimbó (35 perc)

Hozzávalók: 2 doboz kelbimbó, 15 dkg füstölt szalonna, 2 dl tejföl, köménymag, só.

A kelbimbót gyengén sós, kóménymagos vízben körülbelül 10 percig főzzük, majd leszűrjük. A füstölt szalonnát apró kockákra vágjuk, kisütjük, zsírfőből 1 kanállyal kikentünk egy tűzálló tálal, belerakjuk a kelbimbót, meglocsoljuk szalonnazsírral, ráöntjük a tepertővel elkevert tejfőt. A sütőben jól átsütjük.

Kossuth rádió

8.20: Hogy tiszták lenni? Nyugdíjasok műsora. 9.00-11.00: Napközben. 11.00: Cigánydalok. 11.26: A kolorádóbogár. Rákossy Gergely regényének rádióváltozata. 12.45: Welcome, mr. President. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.10: Magyarán szólva. 14.30: Dzsesszmelódiák. 15.00: Kapcsoljuk a szegedi körzeti stúdiót. 15.20: Fialatok muzsikálnak. 15.40: Poggyász. 16.00: Tizenhat óra. 16.10: Szívesen hallgatuk. 17.00: A Mongol Népköztársaság nemzeti ünnepén. 17.25: Leonars Warren operariátika. 17.45: A Szabó család. 19.15: A lusiadák. Luis de Camoes művét fordította: Hárs Emő. 20.05: Országok, tájak népzeneje — Mongólia. 20.15: Tudomány és gyakorlat. 20.45: Hangportrék-rádiós emlékek fényében. 21.45: Hajszaágyokerek. 22.30: Bruckner: I. szimfónia. 23.19: Kamarazene.

Petőfi rádió

8.05: Kölyökrádió. 8.49: Okos Marci és az oroszán IX/1. Kalandos történet folytatásokban. 9.30: Maximális sebesség nincs... Forma-1 híradó. 9.40—11.00: Rivaldafényben: Magyar énekek és együttesek műsorából. 11.05: Világújság. 11.30: Balatonrádió. 12.10: Nótacsokor. 13.05: Test-érsegen Egészséges életmódról — gyerekeknek. 14.00: Iránytű Szórádió magazin világhírekről és otthoniújkokról. 15.05: Könyvről — könyvről (Élő) Irodalmi rejtélyműsor tíz percen belül. Művelt Nép Könyvtársaság Vállalat békecsabai Radnóti Miklós könyvesboltjából. 15.15: Mercz Nóra hangversenye a 6-os stúdióban. 15.30—17.30: Csúcsforgalom (Élő). 17.30: Helykereső Esélyekről, lehetőségekről — fiataloknak. 18.30: Popregiszter. 19.30: Hagyományápolók. 20.00: Francia saláta. 21.08: Hűs év múlva Alexandre Dumas Három testőr című regényének folytatása. 21.30: A hanglemezbolt könnyűzenei újdonságiból. 21.56: Radioton korongokról! 21.59: Rádiójáték-Szín Csél, avagy a kritikus apoteosisa. 22.47: Az élő népdal Béres János műsora (ism.). 23.15: A Dzsessz története — 80/44. rész Thelonious Monk élete és tevékenysége. 23.55—0.14: Olasz dalok.

Bartók rádió

9.08: Magyar művészek operafelvételeiből. 9.54: Új lemezeinkből. 10.20: Zenekari muzsika. 11.40: Ruzsalka Részletek Dvorzák operájából. 12.17: Évszázadok mesterművei. 13.05: Si-kerlemezek CD-n. 13.45: Muzsikáról versben, prózában Karinyth Frigyes. 14.20: Cavalli: Calisto Kétfelvonásos opera. Közben: 15.27: Szonda — Tudományos magazin. 16.57: Magyar zeneszerzők. 17.30: Poggyász — Tudnivalók utazóknak. 17.49: Europa Cantat — Pécs 1988. XXX/28. 18.30: Na mattemjem jeziku A Magyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.35: Nagy siker volt a Budapesti Vonások hangversenye a Pesti Vigadóban. 20.48: Külföldi tudósok a szó: Élővilág a városi környezetben. 21.03: Kamarazene. 21.45: Donizetti-operaáriák. 22.05: Mi újság a régi zene világában? 22.46: Fialatok stúdiója az Anglikában

TV1

8.55: Képpújság. 9.00: Tévétorna nyugdíjasoknak. 9.05: Arany. Olasz dokumentumfilmsorozat V/2. rész: Aranyláz (ism.) 9.45: Panoráma. Világpolitika percről percre jsm.). 10.30: Mozgató Tévétorna mozgáskorlátozottaknak 10.40: Képpújság. 16.05: Hírek. 16.10: Pannon Krónika A Pécsi Körzeti Stúdió műsora Dél-dunántúli hírek, információk, események. 16.20: Nachrichten — Hírek német nyelven A Pécsi Körzeti Stúdió műsora. 16.25: Nasa orrazovka A Szegedi Körzeti Stúdió szlovák nyelvű nemzetiségi magazinműsora. 16.55: RTV Közösségszolgálat. 17.00: Vízilabda Világ Kupa NSZK — Magyarország mérkőzés Közvetítés Nyugat-Berlinből, felvételről. 18.00: Reklám. 18.05: Hello Einstein Francia-magyar tévéfilmsorozat IV/2. rész. 19.00: Esti mese Mirr-Murr Ajándékba adják a lányomokat Magyar bábfilm. 19.20: Reklám. 19.25: Közlemények. Műsorajánlat. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Játékfilm vagy Tévététék. kb. 21.20: Reklám. kb. 21.25: Stúdió '89 A Televízió kulturális hetilapja. kb. 22.10: „Eltűntnek nyilvánítva...” R riport-dokumentumfilm. kb. 22.50: Híradó 3.

TV2

Berkes Zsuzsával és Déri Jánossal. 17.25: Képpújság. 17.35: TV2 Benne: Reklám Riportok Időjárás Zene „Vigyázó szemetek Párisra vessétek” Megemlékezés a francia forradalom 200. évfordulójáról. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! Alvin és a mókusok — Amerikai rajzfilmsorozat 1. Angyali Alvin 2. Baseball hősök. 18.49: Kérdezz! Felelek. Egri János műsora. 19.00: A festő felesége Szovjet film. 20.23. TV2 Benne: „Vigyázó szemetek Párisra vessétek” Megemlékezés a francia forradalom 200. évfordulójáról. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: A forradalom nyara Francia tévédráma II/1. rész. kb. 22.50: TV2 Napzárta

SKY

6.30: Üzleti hírek. 7.00: DJ Kat Show. Gyermekműsor. 9.30: Panel Pot Pourri. 11.00: Sullivanék. Filmsorozat. 11.30: Sky-krónika. Magazinműsor. 12.30: Gond-fórum. Tanácsadás. 13.00: Egy másik világ. Amerikai filmsorozat. 13.55: Landscape Channel. 14.50: Változó világ. Filmsorozat. 15.45: Szeretni. Filmsorozat. 16.15: The Lucy Show. 16.45: Fürtöske. Rajzfilmsorozat. 17.00: Visszaszámlálás. 18.00: Euro-sport. 01.30: Landscape Channel.

SUPER

7.00: Hírek. 7.10: Időjárás-jelentés. 7.15: Üzleti hírek. 7.45: Hírek. 7.55: Időjárás-jelentés. 8.00: Egyveleg. 15.30: Nino Firetto zenés műsora. 16.30: Forró drót. 18.30: Tracking. 19.30: Richard Diamond. Bűnügyi sorozat. 20.00: Amerikai profi kosárlabda. 00.00: Hírek, időjárás-jelentés, majd Egyveleg.

TV5

16.05: Nyári varieté. 17.05: Újvilág. 18.05: Hírek, időjárás. 18.10: Pihenőidő. 18.30: Álomváltók. 19.00: Számok és betűk. 19.30: Harmincmillió barát. 20.00: Az évszázad menetelése. 22.00: Tv-híradó. 22.30: Időjárás-jelentés. 22.35: Frankofon játékok. 22.50: Titkos átjáró. Film (1985). 00.10: Esély a daloknak. 00.35: Hiányjelek. 00.50: Műsorzárás.

SATI

6.00: Jó reggelt a SATI-gyell. 9.00: Hírek, időjárás. 9.05: Műsorelőzetes. 9.10: Lassie. 9.35: Pixi az égi kakuk-fészekben. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: Közkórház. 10.50: Háztartási ötletek. 11.00: Hírek, időjárás. 11.05: Negyedik fázis. 13.00: Tévétörtézet. 14.00: Horozkóp. műsorelőzetes. 14.05: Kimba, a fehér oroszlán. 14.30: Lassie. 14.55: Az arany lóvész. 15.05: Közkórház. 15.50: Öletek természetbarátoknak. 16.00: Pat és Patachon. 16.25: Az arany lóvész. 16.35: Bonanza. 17.35: Hírek, időjárás. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Bumper körzete. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerek. 19.30: Cannon. 20.25: Időjárás-jelentés. 20.30: Különleges ország. 21.25: Időjárás-jelentés. 21.30: Jerry, a teljesen lököt zsaru. 23.05: Hírek, sport, időjárás. 23.15: Gyűlölet kegyelem nélkül. 00.45: Műsorelőzetes.

Jugoszláv televízió

1. műsor: 8.10: Műsorismeretetés. 8.15: Hírek. 8.20: TV-naptár. 8.30: Gyermekműsor. 9.00: Nyári program. 15.00: Oktatóműsor. 15.30: Hírek. 15.40: Rádás program (éjszakai műsor ism.). 16.30: Magyar híradó. 17.45: Hírek. 17.55: TV-naptár. 18.05: Számok és betűk (vetélkedő). 18.25: Tudományos grafikon. 19.10: Időjárás. 19.13: Hírek külföldi turistáknak. 19.18: Rajzfilm. 19.30: TV-napló I. 19.53: A mai sport. 20.00: Lottóhúzás. 20.05: Frankenstein 90 (francia játékfilm). 21.40: TV-napló II. 22.00: Té-mák és dillelmák — Kapcsolásos magazin. 23.00: Rádás program (éjszakai műsor) — Hírek külföldi turistáknak. 1.00: Hírek. 1.05: A szerdai műsor ismertetése.

2. műsor: 19.30: TV-napló. 20.00: A Dubrovnikai Nyári Játékok 40. éve. 21.30: Dubrovnikai Nyári Játékok — '89: Ludwig van Beethoven IX. szimfóniája. 23.00: Hírek. 23.05: Külföldi dokumentum-sorozat. 23.50: Szórák-koztató kedd: Ablak. 1.20: A szerdai műsor ismertetése.

A SKY Channel, a Super Channel, a TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold

Hirdessen a DÁTUMban!

Négy megyében és Budapesten olvashatják
adás-vételi, családi és más jellegű apróhirdetéseit.

Magánszemélyek, kisvállalkozók, szervezetek, vállalatok részére

nagyon előnyös a DÁTUM, mert három napon belül
megjelentetjük hirdetéseiket, melyeket a Magyar Hirdető
Tolna, Somogy, Baranya és Fejér megyei kirendeltségein,
vagy Budapesten adhatnak fel.

*Első a DÁTUM, kettőn áll a vásár, három az átfutási nap,
négy a megye, ahol terjesztjük hirdetéseiket. Plusz Budapest!*

Hétről hétre új és más, Skála Szekszárd Áruház

Reklámáron:

Import lepedő: 140 forintért
80 x 150 cm-es forrtír fürdőlepedő:
155 forintért

Női pólók több színben: 686 forint
helyett 476 forintért

Férfi ingek 309 forint helyett
217 forintért

Egyes társasjátékok
és plüss állat-óvoda árengedménnyel.

*

Hideg-meleg konyha III. osztályú áron
csak nálunk!

Gyümölcsös sütemények, gyümölcssaláta,
túrós piskótaszelet,

melegszendvicsek korszerűen.
Előrendelést is várunk!

*„Az Ön egészsége
nekünk is sokat ér!”*

KONZUM ÁRUHÁZ

(Pécs, Kossuth tér)

Kitűnő árak, kedvező áron!

Ajánlataink:

Philips videomagnó 33 900 Ft-ért,

Sanyó videomagnó 36 900 Ft-ért,

„ITT” televíziók minden típusa kapható

26 900 Ft — 84 900 Ft-ig,

Sony TV 95 900 Ft-ért,

Videoton TS 4317 tip. színes TV 28 900 Ft-ért,

Keresse fel Híradástechnikai osztályunkat 28 fajta TV és

8 fajta video közül választhat.

IRODAGÉP részlegén is a 2 000 év technikáját találja.

— EPSON FX 1 000 tip. NYOMTATÓ 59 000 Ft+ÁFA

— CANON 230 TELEFAX 169 000 Ft+ÁFA

— GEPÁRD—8 TELEXCOMPUTER 224 600 Ft+ÁFA

— GEPÁRD—16 TELEXCOMPUTER 399 000 Ft+ÁFA

Korszerű FÉNYMÁSOLÓK és IRODAGÉPEK
gazdag választékát találja a KONZUMBAN.

Kedvező lizingfeltételeket is biztosítunk!

Pályázati felhívás

A KSH-SZÜV SZEKSZÁRDI SZÁMÍTÓKÖZPONTJA
(7100 Szekszárd, Wesselényi u. 15.) pályázatot hirdet

SZERVEZÉSI ÉS PROGRAMOZÁSI

OSZTÁLYVEZETŐ

munkakör betöltésére.

Az osztályvezető feladata:

A Számítóközpont közép és rövidtávú feladatainak megvalósítása
érdekében a rendelkezésre álló munkaerő és eszköz hatékony, takarékos
és rendeltetésszerű felhasználásának megtervezése, megszervezése,
irányítása és ellenőrzése.

Piackutatást végez a szoftverfejlesztési és egyéb számítástechnikai alkalmazások területén, menedzseli a vállalkozásokat.

Pályázati feltételek:

- szakirányú felsőfokú iskolai végzettség,
- szakmai gyakorlat a számítástechnika területén,
 - 3 éves vezetői gyakorlat,
- erkölcsi, politikai feddhetetlenség,
- idegen nyelvismeret előny.

Bérezés:

Felkészültségtől függően megegyezés szerint, valamint a jelenleg
érvényben lévő érdekeltségi rendszernek megfelelően.

A pályázat tartalmazza a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását,
besorolását, jövedelmét, az eddigi munkakörök felsorolását, részletes
önéletrajzát, iskolai, szakmai, politikai, esetleg nyelvtudását tanúsító
okiratok másolatát.

A pályázat benyújtásának határideje: 1989. augusztus 15., a borítékon
„Pályázat” megjelöléssel. A pályázatokat bizalmasan kezeljük,
a döntésről a pályázókat írásban értesítjük.
Bővebb felvilágosítást a személyzeti vezető ad.
Tel: 74/16-822.

Teknővájó Duzsról

(fotó: kappfinger)

Füledt idő záporokkal

Változóan, időnként erősen felhős lesz az ég. Záporok, heves zivatarok — néhol jégeső kíséretében — bárhol kialakulhatnak. Füledt, meleg idő lesz. A többnyire mérsékelt, változó irányú szél zivatarok környezetében átmenetileg viharossá fokozódik.

A legalacsonyabb hajnali hőmérséklet 20, a legmagasabb nap-pali hőmérséklet 30 fok körül alakul.

Távol a protokoll-fotóktól

A fényképezés már megszokták, csupán röpké percek állnak rendelkezésükre, ha egyáltalán van alkalmuk dolgozni. Ezúttal nem volt — anélkül kellett távoznuk az Államtanács épületéig használt, a múlt században épült román királyi palotából, hogy elkészíthették volna a VSZ PTT ülésén résztvevő delegációk vezetőinek szokásos csoportképét. Emlékkép nélkül is emlékezetessé vált ez a kétnapos bukaresti találkozó.

A küldöttségvezetők — természetesen országaik politikai-gazdasági és nemzetbiztonsági érdekeit, sajátosságait szem előtt tartva — a szervezet eddigi történetében most talán először ütközötték kötetlenül, a legteljesebb nyíltsággal az egyes kérdésekben eltérő nézetkülönbségeket. A konszenzus végül is megszületett. Ebben alighanem meghatározó szerepet játszott annak felismerése, hogy napjaink bonyolult körülményei között egyik fél sem tekinthet el a Keleten és a Nyugaton egyaránt kibontakozó nagy horderejű strukturális átalakulásoktól, a „drámai” kihívásokra adandó válasz kényszerétől. Ez akkor is így igaz, ha példának okáért a meglehetősen éles hangnemű magyar-román párbeszédben ezúttal sem sikerült előbbre jutni és szomszédi kapcsolatainkat változatlanul súlyos problémák terhelik.

A lezajlott polémiák fényében kitapintható a katonai elemek fokozatos háttérbe szorítása, s helyett az egyéb biztonsági tényezőkre, a politikai, gazdasági, környezetvédelmi, emberi-jogi, humanitárius és kulturális szférákra való súlyponti eltolódás, hiszen elsősorban ezektől függ földrészünk jövőjének stabilitása. Tagadhatatlan, hogy a két póluson álló partnerek (az NDK, Csehszlovákia, Románia — illetve Magyarország, a Szovjetunió és Lengyelország) között vannak nézeteltérések. Így felesleges lenne a régi beidegződések rabjaként a teljes egység látszatát kelteni.

A vitákban azonban az a közösen elfogadott kiindulási pont az irányadó, amit a testület közleménye így fogalmaz meg: „...nem létezik semmiféle egyetemes érvényű szocializmusmodell, senki nem rendelkezik az igazság monopóliumával”. Az együttes nyilatkozat pedig értésre adja, hogy „minden nép maga határozza meg országának sorsát, választja meg társadalmi, politikai és gazdasági rendszerét”, ennél fogva az állami-társadalmi berendezkedés kérdésében „nem létezik egyfajta szabvány, s egyetlen ország sem írhatja elő az események menetét más államokon belül, nem támaszthat igényt a bíró és a döntnök szerepére”. Ez az elvi állásfoglalás hallatlanul fontos annak kizárásában, hogy bármelyik tagállam megsértse a másik szuverenitását, beavatkozzék belügyeibe, vagy bármi módon erőszakot alkalmazzon. Mindennek deklarálása és gyakorlati érvényesítése tulajdonképpen a Brezsnyev-doktrína végleges elvetését jelenti.

Holnapi számunkból megtudhatják,

hogy került valaki vályogházból zártosztályra.

Goerge Bush életrajza

folytatás az 1. oldalról

megválasztották az Egyesült Államok 43. alelnökeként letette a hivatali esküt. 1985. január 20-án beiktatták egy újabb négyéves ciklusra. Alelnökként a Szenátus elnöke és Ronald Reagan elnök közeli tanácsadója volt. 1985 júniusában G. Bush-t kinevezték a Reagan-kormányzat nemzetközi terrorizmus elleni tevékenységének koordinátorává. Hasonló erőfeszítéseket fogott össze a Szabályozási Mentésértel Foglalkozó Elnöki Munkacsoport és az Országos Kábítószerelhárító Határvédelmi Rendszer (NNBIS) vezetőjeként. Reagan elnök megbízásából hetvennégy országba látogatott el, ahol két- és többoldalú kérdésekről tárgyalt a vezetőkkel. Felesége, leánykori nevén Barbara Pierce, a New York ál-

lambeli Rye lakosa volt. Öt gyermekük született: George, Jeb, Neil, Marvin és Dorothy Bush Leblond. A Bush-házaspárnak tíz unokája van. Az elnök édesapja, a néhai Prescott Bush, Connecticut állam republikánus szenátoraként szolgált 1952-től 1962-ig az Egyesült Államok Szenátusában. A Bush-házaspár lakóhelye a Texas állambeli Houston.

Tagjai az Episzkopális Egyház Szt. Márton temploma közösségének, ahol az elnök korábban az egyházközségi tanács tagja volt. Washingtonban a házaspár az Episzkopális Egyház Szt. János-templomába jár. Az elnök korábban a Maine állambeli Kennebunkport Szt. Anna-templomi alapítványa igazgatótanácsának tagja volt és jelenleg is az Episzkopális Egyház Alapítványi igazgatótanácsának tagja. (MTI)

Elégett a Petőfi

Jugoszláviában, az apatini Borisz Kidrics Hajógyárban hétfőn délelőtt leégett a „Petőfi” nevű magyar személyhajó, amelyet egy hónappal ezelőtt adtak át javításra. A tűz, eddig ismeretlen okból délelőtt 9 óra tájban ütött ki, s a hajó az apatini és zombori tűzoltóság, valamint a közeli laktanya légénységének erőfeszítései ellenére teljesen leégett, csupán a bordázata maradt meg. A munkások közül senki sem sérült meg. Nagy anyagi kár keletkezett. A tüzeset okait bizottság tanulmányozza — jelentette a Tanjug.

A légyott vége

Játszozó gyermekek egy nő holttestére bukkantak a tarnaszentmiklósi kultúrház pincéjében. A nyomozás kiderítette, hogy Duchony Mária 39 éves foglalkozás nélküli, helyi lakos bűncselekmény áldozata lett. A gyanú fokozatosan a szintén helybeli 21 éves Kopold Károlyra terelődött, aki beismerte június 29-én alkalmi szerelmi légyottot akartak lebonyolítani a pincében, de a nő sértő megjegyzéseket tett Kopold apjára, ezért az tenyérrel torkon ütötte, majd egy fahasábal többször fejen ütötte.

Korrupciós pártvezetők Kínában

Csak csempész pénz

A Kínai Kommunista Párt kérelmelhetetlen harcot folytat a korrupciós pártvezetők ellen — írta hétfői számában a párt központi lapja. A Zsenmin Zsipaó ennek példaként említette, hogy az év első felében 452 vezető tisztségviselőt zártak ki a pártból korrupció miatt az ország déli részén fekvő Kujcsou tartományban. A lap cikkét ismertető AP hírigyűjtemény szerint a korrupciós ügyekben alkalmazott szigorral azon a képen szeretnének javítani, amely a kínai pártból a diákmozgalom könyörtelen vérbefojtása miatt kialakult. A Zsenmin Zsipaó is megemlíti hosszú kommentárjában, hogy „a lázadás szervezői természetesen kihasználták a korrupció ellenes jelszavakat a bizonytalan tömeg bujtoztatá-

sára”. A hivatalos kínai sajtó június eleje óta „lázádsnak” minősíti a diákok demokratikus reformokat követelő mozgalmát.

A lap példákat sorolt arra, hogy Kujcsouban több magas beosztású pártvezető részt vett a csempészetben, 80 ezertől 170 ezer dollárig terjedő nagyságú csúszópénzt fogadott el. A cikk kitér arra, hogy Kína fenn akarja tartani a nyitott kapuk politikáját, de ez sürgető feladattá teszi az ideológiai nevelés erősítését. Azok a fiatalok, akik nem ismerik a Nyugatot, „könnyen elfogadják a kapitalista propagandát”, s ezért úgy kell nevelni őket, hogy „képesek legyenek ellenállni a burzsoá liberalizmusnak” — írta a Zsenmin Zsipaó.

Halál a vízben

A hétvégi kánikulában tizenkilencen lelték halálukat folyókban, tavakban, köztük kisgyerekek és tanulók. Többek között Baja külterületén a Sugovicabán fulladt Dugász István 21 éves segédmunkás, bácsborsódai lakos. Balatonfenyvesen csónakal felborult és a tóba fulladt Joó István 37 éves szombathelyi villanyszerelő. Letenyé külterületén egy víztározóban fúrdott és a vízbe fulladt Bíró István 59 éves nyugdíjas, kistolmácsi lakos. Szigetszentmiklósi külterületén egy bányatóban fúrdott és a vízbe fulladt Závodi Béláné 40 éves háztartásbeli, budapesti lakos. Szentend-

re külterületén az Omszki tóba fulladt Ferenc Károly 13 éves pilisi tanuló.

Szódliget külterületén a Dunába fulladt Rozgonyi János 48 éves foglalkozás nélküli, erdőberényi lakos. Várjaja külterületén egy tóban tiltott helyen fúrdott és a vízbe fulladt Orsós Mihály 18 éves alkalmi munkás, várjaji lakos. Zalalövőn, a szabadidő központban egy tóban fúrdott és a vízbe fulladt Horváth András 21 éves rakodómunkás, zalalövői lakos. Bóglárkellén a Balatonba fulladt Pótr Knop 22 éves csehszlovák állampolgár, komorovai lakos.

Bush Varsóban

Hit, remény, üzenet

Világosabb jövő rajzolódik ki

Az Amerikai Egyesült Államok elnökét és kíséretét szállító négy különgép közül utolsónként, néhány perccel este 10 óra után szállt le Varsóban az egyes számot viselő elnöki gép, fedélzetén George Bushal és feleségével.

A lengyel főváros repterén Bush, aki 12 óra óta az első, sorrendben a 4. amerikai elnök lengyel földön, Wojciech Jaruzelski, a Lengyel Államtanács elnöke és a lengyel politikai, társadalmi élet vezető személyiségei üdvözölték.

Egy alapvető változások állapotában lévő országba, a gazdasági és politikai reformok útján haladó, a demokráciát, a társadalmi önrendelkezést létrehozó Lengyelországba érkezett, elnök úr — mondta Wojciech Jaruzelski üdvözlő beszédében, hozzátéve, hogy e változásoknak ma minden korábbiál kedvezőbb nemzetközi feltételei vannak, mert egyre nagyobb teret nyer az egész világon a felismerés: az ellenséges szembenállás filozófiáját fel kell cserélni az együttműködés lehetőségébe vetett hittel. Reményét fejezte ki, hogy az amerikai elnök látogatása új korszakot nyit a két ország viszonyában és hozzájárul a kelet-nyugati kapcsolatok fejlődéséhez.

Válaszában George Bush maga is úgy értékelt, hogy egy egészen más Lengyelországba érkezett, mint ahol 1987 szeptemberében

még alelnökként járt. Olyan országba, ahol egy új, világosabb jövő rajzolódik ki a szabadsággért évszázadokon keresztül harcot folytató lengyel nép előtt, de ahol még igen sok erőfeszítésre lesz szükség és jobb jövő valóra váltásához Bush szerint Lengyelország a demokrácia felé vezető rögzös útra lépett, ami a lengyel nép és Wojciech Jaruzelski bölcsességét és bátorságát bizonyítja.

Külön szólt afelett érzett örömről, hogy a Szolidaritás ismét legalisan működik, Lengyelországnak új parlamentje van, amelyben a szénátus teljesen szabad választásokon választották meg. Az amerikai elnök — mondta — elhozta lengyel földre az amerikai népi üzenetét, reményét abban, hogy Európa egységes és szabad lesz.

Az üdvözlési ceremónia után az elnök és kísérete szálláshelyére hajtatott. A hivatalos program hétfőn kezdődött. Bush az egész napot Varsóban töltötte. Felszólalt a lengyel parlament két házának együttes ülésén, találkozott wojciech Jaruzelski államfővel és Mi-cieczyslaw Rakowski kormányfővel.

Ma Gdanskba utazik, ahol megbeszéléseket folytat Lech Walesával, a Szolidaritás elnökével is. Innen indul azután a délutáni órákban Budapestre.

Sógortörténetek 5.

Vita a templomban

A Stephansdom — A Szent István-székesegyház — kétség kívül nemcsak Bécs, hanem a világ egyik legszebb gótikus építménye. A bécsiek által kedélyesen csak „Steffl”-nek becézett latin kereszt alaprajzú gyönyörű templomot naponta ezrek tekintik meg. A székesegyház nemcsak műemléki látnivaló. Rendszeresen tartanak ott miséket, egyházi szertartásokat. Legutóbb Zita királynő temetésekor fordult felé a világ tévétársaságainak figyelme.

A templomajtó felőli első harmadát magas, kovácsoltvas kerítés zárja le, rajta tapintatos feliratok kérik a kirándulókat, hogy egyházi szertartások idején beljebb ne menjenek. A Savoyai Jenő herceg síremlékével szemben lévő baloldali hajóban éppen misét tartanak. A kirándulók legtöbbször megáll a bejáratnál, hisz onnét is mindent látni. Csak egyetlen család — a szülők és két gyerek — sétálnak nyugodtan a padosorok között, mit sem törődve az imádkozókkal.

Egy fiatal pap siet oda a családhoz és valamit halkán súg a férfiaknak.

- Nekem aztán dumálhatsz?! Egy szót sem értek a halandzsádból — csattan fel hangosan a férfi hangja. Közben azért kijelöl jönnek.
- Mire alatt nem szabad erre a részre bemenni — mondja neki a tömegből magyarul egy hang.
- Mit vannak így oda, örüljenek, hogy megnézem a templomukat — méltatlankodik a férfi és családját maga előtt terelve eltűnik a tömegben.

Ezen tündököm azóta is. Honfűársunk szűkre szabott idejéből jutott arra is, hogy megnézzék a világ hírvé intézményét. Ahelyett, hogy boltból boltba rohagálna, templomba ment. Mi is örülhetünk, hogy ő ilyen magyar. De valahogy ott, a Stephandóm áhítatos csendjében felcsattanó hangját hallgatva nem volt felhőtlen az örömem.

— Téjé —